O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

Gazeta 1995-yil, 10-iyundan chiqa boshlagan

Milliy tiklanish

Har oyda ikki marta chop etiladi

O'zbekiston Milliy tiklanish demokratik partiyasining ijtimoiy, siyosiy, iqtisodiy gazetasi

2004 yil, 12 noyabr, juma

20 (301) son

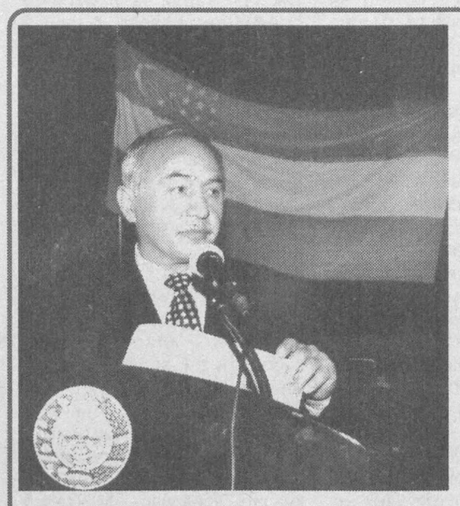

ХАЛҚЧИЛ ПАРТИЯ БЎЛАМИЗ

ЎзМТДП Марказий кенгаши раиси Хуршид Дўстмуҳамедовнинг ЎзМТДП III Қурултойидаги МАЪРУЗАСИ

Ўзбекистон умуминсоний тараққиёт тамойилларини ўзлаштира бориб, уларга мумкин қадар мукаммал риоя этгани ҳолда яшаётганига ҳам 13 йилдан ошди. Энг тараққий этган давлатларга хос бўлган юксалиш тамойиллари ва жараёнлари биз учун ҳам бегона эмаслиги эндиликда соф виждонли кишиларга аён бўлиб улгурди. Хусусан, жамиятни эркинлаштириш, ҳуқуқий–адолатли ҳаёт тарзини қарор топтириш, инсон манфаатларини ҳар нарсадан устун қўйиш мақсадида амалга оширилган ва оширилаётган ислоҳотлар мустақиллигимиз солномасининг ўчмас ва ардоқли саҳифалари бўлиб қолди. Шу ўринда ҳаётимизнинг барча жабҳаларида намоён бўлаётган ислоҳот босқичларининг ташаббускори бўлмиш мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовнинг хизматларини ҳар қанча таърифлаш ва эътироф этиш оз бўлур эди. Айниқса, ота-боболаримизнинг қадим–қадимдан орзу–армони бўлиб келаётган миллат руҳини, шон–шавкатини, ғурури–нафсониятини ўрнига қўйган ҳолда халқимизнинг ўзлигини намоён этиш борасидаги давлатимиз раҳбарининг барча саъй–ҳаракатлари партиямиз ўз олдига қўйган энг эзгу мақсад–вазифаларга ҳамоҳанг десак хато бўлмайди.

«Миллий тикланиш» партияси халқимизни комил миллат мақомига олиб чиқишни ўзининг муқаддас мақсади деб ҳисоблайди! Миллий уйғониш, миллий тикланиш орқали Ўзбекистон халқи ер юзидаги ҳеч бир халқдан кам бўлмагани ва кам бўлмаслигини кўрсатишга интилади. Ва бу мақсадга сўзда ё қоғозда эмас, реал ҳаётда эриша олишига ишонади.

Худди шунга ўхшаш эзгу ниятлар боис ҳам «Миллий тикланиш» партияси қарийб 10 йилдан буён фаолият юритмоқда, унинг ўз атрофига жипслаштирган сафдошларининг сони бугунга келиб 50 мингдан ошиб кетди. Маслакдошларимизни ўзак–ўзагини ташкил этган фаолларимиз халқимиз тафаккури, хоҳиш–иродаси ва эзгу орзуларини умумлаштирган ҳолда сиёсий кучга айлантиришга уринмоқдалар.

Ўзбекистон кўппартиявий мамлакат сифатида жаҳонга танилмоқда. Сиёсат майдонида беш хил ғоя тарафдорлари фаолият юритмоқда. Бу гапни эшитганлар орасида дарҳол қулоғини динг қиладиган ва «Бизда барча партиялар бир хил–ку!» деб иддао ёғдирадиганлар топилади. Республика телевидениесининг «Сиёсат» студияси ташкил этган телебаҳслар чоғида малакатимиздаги партия етакчиларининг ушбу мавзу теварагидаги фикр алмашинувлари қизғин тус олгандек ҳам бўлади. Лекин очиғини айтадиган бўлсак, бу сингари баҳсларда асосий муаммодан четлашиб кетилиб, масала очиқлигича қолмоқда. Одатда, муаммонинг у ёки бу жиҳатлари пинҳона тутилган жойда масала шу тариқа очиқлигича қолаверади.

Агар бешала партия уставлари синчиклаб назардан ўтказилса, улардаги тафовутлар кўринади, албатта. Бироқ холис олиб қаралса, ҳар қандай партия ҳам ўз уставидаги мақсад ва вазифаларни реал ҳаётдан, мавжуд муаммолардан, кенг халқ оммасини ўйлантирган орзу–ҳаваслардан келиб чиқиб белгилайди. Мисол учун, мамлакатимизда ишсизлик муаммоси ниҳоятда долзарблигини ҳеч ким инкор этолмайди. Шундай экан, қайси партия ундан кўз юма олади? Қайси партия бу масалани иккинчи даражали деб ҳисоблайди?..

Ҳеч бири!

Демак, муайян маънодаги бир хиллигнинг объектив сабаблари йўқ эмас. Шу билан бирга партияларни бир хиллаштириб турган субъектив, яъни партияларнинг бевосита ўзига тааллуқли сабаблар ҳам мавжудки, уларни тан олмай иложи йўқ. Улардан бири–партияларимизнинг ҳаммасига хос бўлган у ёки бу даражадаги пассивлик! Ом малаша олмаётганлик! Халқимизнинг кўпроқ вакилларини ўзларига жалб эта билмаслик!

«Партияларнинг бош вазифаси ҳокимият учун кураш» деган гапни кўп эшитамиз. Буни инкор этолмаймиз, бироқ ўзи ҳали–вери сиёсий кучга айлана олмаётган партия қандай қилиб ҳокимият учун курашади?! Шу нуқтаи назардан заифлигимиз ҳақидаги турли даражадаги танқидий мулоҳазаларни тан олмай иложимиз йўқ.

Бошқа партияларни қўя турайлик–да, ўзимизнинг дастуриламалимиз бўлмиш партиямиз Уставининг аввалида зикр этилган қуйидаги сўзларга эътибор қилайлик: «Партиянинг бош мақсади–миллий манфаатлар заминидаги янги ўзбек давлатининг асосларини яратиш, ҳуқуқий давлат ва фуқаролар жамиятини барпо этиш.» Ушбу жумлаларнинг давомига эътибор берсак, барча эзгу ниятлар йўлига халқимизнинг ниҳоятда кенг оммасини, армиясини сафарбар этиш истаги баён этилган. Ҳамма гап мана шунда! Худди шу истак рўёбга чиқсагина партиявий маслакдошлар ҳаракати қудратли сиёсий кучга айланади., ана шундагина партия жамиятнинг муайян тоифа вакилларига раҳнамоликка эришади ва шу орқали жамият қиёфасини, халқнинг турмуш тарзи, интилишларини у ёки бу томонга йўналтириш қудратига эга бўлади. Ҳозир–чи?

Ҳозирги паллада бошқа партияларда бўлаётганидек, партиямиз олдида ўзига сафдош ва хайрихоҳлар сафини кўпайтириш ва–зифаси кўндаланг бўлиб турибди. Жорий йилнинг тахминан иккинчи ярмидан мамлакатимизда кенг тус ола бошлаган сайлов кампанияси билан боғлиқ жараёнларни мисол қилиб келтирсак, ўзига хос қизиқ ва ғалати ҳолат кузатилмоқда: бир томондан фуқаролар ўртасида партияларга қизиқиш, интилиш кучайган бўлса, иккинчи томондан партияларнинг жамиятимиздаги энг нуфузли, энг эътиборли шахсларни ўз сафларига тортишга уриниш кучайди. Бу–сиёсий курашлар арафасида юз берадиган табиий ҳол. Бироқ сиёсий курашлар қизиган ё қизимаганидан қатъий назар, сиёсий партиянинг жозибасини қандай қилиб ошириш мумкин? Қандай йўл тутилса унга янада кўпроқ вакиллар келиб қўшилади?

Биринчи навбатда, партия аъзоларининг партиянинг тутган йўли, ўзи учун белгилаган мақсад–вазифалари, маслагига бўлган ишонч–эътиқоди қатъий ва мустаҳкам бўлмас экан, унга ўзгаларни ишонтириш қийин. Дарҳақиқат, ўзинг ишонмаган нарсага ўзгани қандай қилиб ишонтира оласан?! Ишониш учун эса ўз маслагингни сева олишинг, унга кўнгил қўйган бўлмоғинг шарт!

Одам хатти–ҳаракати, елиб–югуриши, гап–сўзи, ҳатто қадам олиши–ю, кўз қарашларигача астойдилми–йўқми, самимийми,ясамами билиниб–сезилиб туради. Партиянинг иши, партиянинг ҳаракати ҳам шундай: унга қандай муносабатда бўлсанг, экканингни ўрасан, деганларидек, жавоби ҳам, натижаси–ю, самараси ҳам муносаба'тингга яраша бўлади!

Азиз сафдошлар, маслакдошлар! Қўлингизга тарқатилган ҳисобот матнида партиямиз Марказий Кенгашининг кейинги 5 йиллик фаолияти қамраб олинган. Унда Республикамизнинг барча вилоятларида, Қорақалпоғистон Республикасида жуда кўплаб учрашувлар, суҳбатлар, давра гурунглари бўлиб ўтгани зикр этилган. Мен уларнинг барига тўхталмоқчи эмасман, балки ана шундай дийдорлашув чоғларида ҳам партиямиз етакчилари, фаоллари ёшу кекса ватандошларимизнинг қалбига «Миллий тикланиш»га муҳаббат уруғини қадашга ҳаракат қилганларини таъкидламоқчи эдим. Мисқоллардан ботмонлар ва тонналар вужудга келганидек, худди шунинг сингари тадбирларда партиямизга хайрихоҳлар кўпаяди.

Одамлар ҳар–хил, уларнинг орасида ўзини сиёсий ҳаётдан олиб қочадиган, партия нимаю, сайлов нима эканлиги билан заррача иши бўлмаганлари ҳам топилади. Айрим учрашувларда «Мен шундай партия мавжудлигини биринчи бор эшитиб турибман» деганларни учратсак, кишига андек оғир ботган ҳолатлар бўлди., «Миллий тикланиш» иборасининг моҳиятида нечоғли улкан мақсадлар борлигини билиб–англаб юрганлар ҳам йўқ эмаслигини кўрганда фахрланиб кетган дамларимиз ҳам кўп бўлди. Сирдарёнинг Оқ–олтин тумани–даги коллежлардан биридаги учрашув чоғида бешинчи ё олтинчи синф ўқувчиси кўзлари чарақлаб, «Биз ҳам «Миллий тикланиш»га аъзо бўлишимиз мумкинми?» деб сўраганида бошимиз осмонга етди.

Ортда қолган беш йиллик фаолиятдан кўнгил тўладими, деган саволга мавжуд шарт–шароитдан, имкониятлардан келиб чиқиб айтадиган бўлсак, партиямиз етакчиларининг, Марказий Кенгаш аъзоларининг меҳнатларини қониқарли дея баҳолаш адолатдан бўлур эди. Айни чоғда Андижон вилояти (вилоят кенгаши раиси Абдурашид Тўхтабоев), Тошкент вилояти (Шарифа Салимова), Тошкент шаҳри (Хайринисо Мирзажонова), Самарқанд вилояти (Абдуқаюм Каримов), Сирдарё вилояти (Маматқул Бозорбоев), Навоий вилояти (Исматулла Муҳаммадиев)«Миллий тикланиш»чиларининг саъй–ҳаракатларини муносиб баҳоламоқ лозим. Мен Г.В.Плеханов номидаги Россия иқтисодиёт академиясининг Тошкентдаги бўлими директори, иқтисод фанлари доктори, профессор Қаландар Абдураҳмоновнинг жонкуярлигини, жонбозлигини алоҳида ибрат қилиб кўрсатган бўлур эдим.

Мамлакатимизда бўлажак сайловлар олдидан куни кеча сайловда иштирок этишни таъмин этувчи 50 минг имзо тўплаш, ундан сўнг Олий Мажлиснинг Қонунчилик палатасига ўтказилажак сайловга номзодларни кўрсатишга доир катта ҳажмдаги иш амалга оширилди. Ана шу ишларда ҳам ҳозиргина санаб ўтилган вилоят кегнашлари раҳбарлари жон койитиб меҳнат қилдилар. Партиямиз етакчилари орасида ташаббус аёлларимизда эканини тан олишимиз лозим. Шарифа Салимова, Мунира Қориева, Гуландом Боқиева, Хайринисо Мирзажонова, Жаннатой Тошматова сингари аёлларимиз шулар жумласидан.

Умумишимизга қўл учида, истар–истамас, ҳатто беписандларча муносабатда бўлганлар ҳам йўқ эмас. Ваҳоланки, партиямизнинг ҳаёт–мамот масаласи ҳал бўлаётган, шу беш–олти кун мобайнидаги ғайрат–шижоатимиз, ҳаловатсизлигимиз камида беш йиллик ҳаловатимизни таъминлашини кўриб–билиб тургандик... Бундай биродарларимизнинг номларини келтириш зарурати йўқ, чунки ўз партиясига, сафдошларига бу қадар совуққон,камҳафсала муносабатда бўладиганларга эндиги сайловдан кейинги келаётган ҳаётнинг ўзи тегишли баҳосини беради, албатта. Ўша кунларга эса бор–йўғи икки ой қолди, холос.

Партиямизнинг II Қурултойида қилинган маърузада «XXI Аср келяпти» деган сўзлар бор эди. Кўз очиб юмгунча XXI асрнинг тўрт йилини ҳам ортда қолдирмоқдамиз. Вақт оқими шиддатида умр ҳам ўтаверади. Вақтнинг ҳам, умрнинг ҳам қиммати эзгу ниятлар ва шу ниятларга яраша амалга оширилган ишлар билан ўлчанади. Муборак ҳадиси шарифлардан бирида кишининг ўйлаганидек гапириши ва гапираётганидек ўйлашининг ҳикмати баён этилган эди. Ният ва амалнинг уйғунлигига ҳам фақат ана шу йўл билан эришиш мумкин. «Миллий тикланиш»чилар бунга қодир дея тўла ишонч билан айта оламиз!

Сиёсий партиялар ва сайловлар:

ЖАҲОН ТАЖРИБАСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ҚОНУНЧИЛИГИ

Самарқанд шаҳрида ўтказилган халқаро анжуман ана шу мавзуга бағишланди

Давра суҳбати

Юртимизда сайловларга тайёргарлик қизғин давом этмоқда. Ву жараён сайловларнинг демократия йўлидаги муҳим қадам эканлигини кўрсатмоқда. Сайловга бағишлаб ўтказилаётган турли анжуманлар, давра суҳбатлари ва бошқа тадбирлар кенг жамоатчиликнинг диққат марказида бўлаётир.

Сайлов кунигача амалга оширилиши зарур бўлган вазифалар тегишли қонунларда белгилаб қўйилган. Фуқаролар айни дамда сайлов соҳасида халқаро тажрибалар ҳақида кўпроқ билишни истайдилар. Бу борадаги жаҳон амалиёти, халқаро андозалар, илғор тажрибалар кўпчиликнинг эътиборини жалб этиши табиий. Сайловчилар ўз ҳақ-ҳуқуқларини, ўзларига берилган имкониятлар моҳиятини чуқурроқ англаб етишга интиладилар. Назарий жиҳатдан олиб қаралганда ҳам қонун чиқарувчи ҳокимиятнинг жамоатчилик билан алоқалари шу тариқа сайловлар давридан бошланади. Дунёвий фан ҳисобланмиш Паблик рилейшнз (PR, пиар) нуқтаи назаридан қаралганда сиёсий партияларнинг жамоатчилик билан алоқалари айнан сайловлар даврида алоҳида ўрин тутади. Шундай экан сиёсий маданияти юксалаётган фуқароларимиз ўз тақдирларига дахлдор бўлган сайловлар жараёнига бефарқ қарамайдилар. Улар сайлов қонунлари билан бир қаторда бу борадаги жаҳон андозалари, илғор тажрибаларга ҳам катта қизиқиш билан қараётганлари сир эмас. Фуқароларнинг шундай маънавий эҳтиёжларига монанд Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси, Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти ва бошқа қатор муассасалар ҳамда ташкилотлар томонидан ўтказилаётган давра суҳбатлари, турли анжуманлар одамларда катта қизиқиш уйғотмоқда. Бу тадбирларда билдирилаётган таклифлар ҳеч кимни бефарқ қолдирмайди. Айниқса, хорижий экспертлар ва мутахассислар томонидан баён этилаётган фикрлар баҳс-мунозараларга сабаб бўлаётир. Ҳаёт ҳақиқати ана шундай баҳсларда ойдинлашади.

Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси ва Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти томонидан ташкил этилган навбатдаги халқаро анжуман шу йил 4-5 ноябрь кунлари Самарқанд шаҳрида ўтказилди. «Сиёсий партиялар ва сайловлар: жаҳон тажрибаси ва Ўзбекистон қонунчилиги» мавзуига бағишланган ушбу давра суҳбатида сиёсий партияларнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси фракциялари аъзолари, сиёсий партиялар фаоллари, жамоат бирлашмалари раҳбарлари, шунингдек, АҚШ, Буюк Британия, Италия, Япония, Ҳиндистон, Россия, Украина каби мамлакатлардан келган сайлов қонунчилиги бўйича мутахассислар ҳамда республикамизда фаолият кўрсатаётган қатор халқаро ташкилотлар, жамғармаларнинг вакиллари ва бошқалар ҳам дастурда белгиланган мавзулар юзасидан ўз фикрларини ўртоқлашдилар.

— Сайловларда сиёсий партияларнинг ўрни қандай бўлишини изоҳлаб ўтиришга ҳожат йўқ. Бу борада муайян тажрибалар тўпланган, — дейди Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти директори Аъзамжон Раҳманов. — Бугунги давра суҳбатида халқаро тажрибалар, илғор усуллар ҳақида рангбаранг фикрлар айтилди. Бу эса, кўпчиликда қизиқиш уйғотади.

Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси раиси Бўритош Мустафоев округ ва участка сайлов комиссияларининг шу кунларда амалга ошираётган ишлари ҳақида маълумот берди.

Анжуманда «Вакиллик демократия тизимида сиёсий партиялар: жаҳон тажрибаси ва унинг турли давлат бошқаруви шаклларида намоён бўлиши хусусиятлари», «Демократик сайловлар ўтказишнинг халқаро стандартлари ва замонавий сайлов тизимлари», «Сиёсий партияларнинг сайлов кампаниясида иштироки: стратегия ва тактиканинг умумий тамойиллари», «Қонунчилик сиёсий партиялар тўғрисида: халқаро тажриба ва уни Ўзбекистонда қўллаш хусусиятлари», «Парламент сайловлари: сиёсий партиялар рақобати», «Сиёсий партияларнинг парламентдаги фаолияти ва уларнинг жамиятдаги таъсирини оширишнинг бошқа шакллари» каби мавзуларда 6 та сессия мажлиси белгиланган эди. Ҳар бир мажлисда хорижлик мутахассислар билан бир қаторда сиёсий партиялар етакчилари ҳам маърузалар ўқишди.

— Икки палатали парламентда сиёсий партияларнинг ўрни қандай бўлиши ҳақида халқимизга аниқ ва тўғри тушунтиришимиз зарур, — дейди Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутати, «Миллий тикланиш» демократик партияси Марказий кенгаши раиси Хуршид Дўстмуҳамедов. — Партиямиз фаоллари ҳар бир муаммонинг ечимини одилона ҳал этишда жамоатчилик фикрига таянмоқда. Жамоатчилик билан алоқалар партиямиз фаолиятида муҳим ўрин тутмоқда.

«Миллий тикланиш» партияси Марказий кенгаши раисининг «Миллий ғоя фуқаролик жамиятини ривожлантириш асоси сифатида» мавзуидаги маърузаси анжуман иштирокчиларида катта қизиқиш уйғотди.

Дарҳақиқат, сиёсий партияларнинг жамоатчилик билан алоқаларини мустаҳкамлаб бориши юртимизда демократияни равнақ топтиришга хизмат қилади. Айниқса, сайловлар даврида сиёсий партияларнинг жамоатчилик билан алоқаларини ривожлантириш учун кенг имкониятлар пайдо бўлади. Тараққийпарвар мамлакатларда ҳам сиёсий партиялар сайловлар даврида янада фаоллашиши кузатилган. Жамоатчилик билан алоқалар бир жиҳатдан партия имиджини оширса, иккинчи томондан, фуқароларнинг сиёсий маданиятини юксалтиришга ҳам хизмат қилади.

Икки кун мобайнида қизғин баҳс-мунозараларга бой бўлган халқаро анжуманда хорижлик мутахассислар, шунингдек, сиёсий партиялар, қатор вазирлик ва ташкилотлар мутасаддилари томонидан билдирилган фикрлар ҳам кўпчиликнинг эътиборини ўзига жалб этди.

Тўлқин ЭШБЕК,
журналист.

ДАСТУРИЙ ВАЗИФАЛАРНИНГ САЛМОҒИ

ЎЗБЕКИСТОН «МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ» ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ III ҚУРУЛТОЙИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

Республикамизда шу йилнинг 26 декабрида бўлиб ўтиши мўлжалланган муҳим жараён–Олий Мажлиснинг Қонунчилик палатаси ва маҳаллий кенгашларга сайлов олдидан 31 октябр куни Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партиясининг III қурултойи бўлиб ўтди. Пойтахтимиздаги Киночилар уйида ўтказилган Қурултойда партиянинг Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар кенгашларидан келган 225 нафар делегат иштирок этди.

ЎзМТДП Марказий кенгаши раиси Хуршид Дўстмуҳамедов Қурултойни очиқ деб эълон қилди. Шундан сўнг Қурултой кун тартибидаги биринчи масала юзасидан партия Марказий кенгашининг раиси Хуршид Дўстмуҳамедовнинг ҳисобот маърузаси тингланди.

Маърузачи ЎзМТДПнинг ўтган йилларда амалга оширган хайрли ишлари, партиянинг бевосита халқимизнинг орзу–умидлари, эҳтиёжларидан келиб чиққан ҳолда, шу билан бирга, юртимиз мустақиллигини мустаҳкамлаш, ҳар жиҳатдан ривожлантириш йўлидаги мақсадлари ва яна бир қатор масалалар юзасидан сўзлаб ўтди.

Кун тартибидаги иккинчи масала– ЎзМТДП тафтиш комиссиясининг 2000 йилдан 2004 йил 10 октябргача бўлган даврдаги тафтиш натижалари юзасидан комиссия раиси Раҳматали Жалиловнинг ҳисоботи тингланди. Шундан сўнг Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети «Халқаро ҳуқуқ» факультети декани Лола Саидова учинчи масала–партиянинг сайловолди Ҳаракат дастури лойиҳаси тўғрисида маъруза қилди ва бу лойиҳа юзасидан ўз фикр–мулоҳазаларини билдирди. Худди шу масала юзасидан иккинчи маърузачи Микробиология институти лаборатория мудири, биология фанлари доктори Заҳро Аҳмедова қуйидагиларни гапириб ўтди:

–Шаксиз, Ўзбекистондаги ҳар бир фуқаронинг манфаатларини ҳимоя қилиш Республикамиздаги партиялар–нинг устувор вазифаларидандир. Айтиш мумкинки, партиямизнинг Ҳаракат дастури лойиҳаси кенг қамровли. Дастур лойиҳасида кўп масалалар қатори иқтисодий масалаларга ҳам тўхталиб ўтилган. Барчамизга маълумки, иқтисодий ислоҳотларни изчил амалга ошириш мамлакат ривожида муҳим ўрин тутади. Миллий иқтисодиётни эркинлаштириш, ривожлантириш ҳар бир партия дастурининг бош мақсади бўлмоғи лозим, Юртимиздаги божхона ва солиқ тизимидаги муаммолар ҳамда аҳолининг талаб, истаклари–дан келиб чиққан ҳолда солиқ системасидаги фоизларни камайтириш, энг кам иш ҳақи миқдорини ошириш тўғрисида ҳам Дастурга қўшимчалар киритилса, мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Кун тартибидаги ЎзМТДП Уставига қўшимчалар ва ўзгартишлар киритилиши тўғрисидаги тўртинчи масала юзасидан партиянинг Олий Мажлис фракцияси аъзоси Раҳматали Жалилов сўзлади. Маърузачи ЎзМТДП Устави тасдиқланганлигига 10 йил бўлгани, бу йиллар давомида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 200 дан ортиқ қарорлари қабул қилинганлиги ва шулардан келиб чиққан ҳолда партия Уставига ўзгартишлар киритилганлигини эълон қилди ва сўзининг якунида партия Устави бугунги кун руҳига қараб бойитилганлигини алоҳида таъкидлаб ўтди. Шу масала юзасидан иккинчи маърузачи партия Марказий Кенгаши аъзоси, иқтисод фанлари доктори, профессор Қаландар Абдураҳмонов сўз олиб, жумладан, қуйидагиларни таъкидлади:

–Шу йилнинг 26 декабридан бошлаб амалга ошадиган икки палатали парламентга ўтиш Ўзбекистоннинг демократик–ҳуқуқий давлат қуриш йўлидаги яна бир собитқадам ташлаганидан далолат беради. Ушбу тадбирга бизнинг партиямиз ҳам катта тайёргарлик кўрмоқда. «Миллий тикланиш» демократик партиясининг мақсади,– деб кўрсатилган унинг Янги таҳрирдаги Уставида,– миллатни ўз–ўзини англашини, миллий таффаккурлашига кенг йўл очиш, фуқароларда Ватанга садоқат ва муҳаббат дунё–

(Давоми 3-бетда).

БИЛДИРИШ

ЎзМТДП 2004 йил сайловларини ўтказиш бўйича партиянинг штаби қуйидаги манзилда жойлашган.

Тошкент шаҳри-165, Бухоро кўчаси — 24-уй, 3-қават 7,8-хоналар.
Телефонлар: 152-34-12, 56-86-39.

ЎЗБЕКИСТОН «МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ» ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ 2004 ЙИЛ САЙЛОВОЛДИ

ДАСТУРИ

XX асрнинг 90-йиллари арафасида озодлик, тенглик, демократия, ижтимоий ўзгаришларнинг кучли ҳаракатлари қўзғалиб, Ўзбекистоннинг ўз мустақил тараққиёт йўли, миллий давлат манфаатларидан келиб чиққан ички ва ташқи сиёсати шакллана бошлади.

Миллий истиқлол мамлакатимизда ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиётига асосланган демократик давлат ва фуқаролик жамияти барпо этиш учун қулай имконият майдони эди.

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов саъй-ҳаракатлари билан тарихан қисқа даврда ранг-баранг ҳуқуқий давлат қуришда биринчи даражали аҳамиятга эга бўлган ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий шароитларнинг вужудга келиши ва етилиши учун барча асослар яратишга киришилди.

Тараққиётимиз учун муҳим аҳамият касб этган ижтимоий барқарорлик, миллатлараро аҳиллик, тинчлик каби қадриятлар асосида мамлакатимизда барча соҳалар бўйича ислоҳотлар изчил давом эттирилмоқда ва улар сезиларли натижаларини бермоқда.

Мустақил миллий давлатчиликни шакллантириш ўзини англаш ва таниш йўлидаги ижтимоий-маънавий сиёсатнинг — миллий уйғонишнинг маҳсули сифатида 1995 йилнинг ўртасида Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси ташкил топди.

Партия теран миллий руҳ ва дунёқарашга эга бўлган, ўзлигини англашга интилаётган, руҳан ва қалбан ватанпарварлик ғояларини ифода этаётган, сиёсий жиҳатдан ўз тақдирини ўзи белгилашга, ўзинии ўзи бошқаришга интилаётган, миллий бирлик ва миллий тикланишни муҳим ҳаётий мақсадлари деб ифода этаётган фуқароларнинг қарашлари ва манфаатларини бирлаштирган сиёсий ташкилот сифатида туғилди.

«Миллий тикланиш» демократик партияси жамиятнинг зиёлилар, миллий тараққиёт йўлидан бораётган мулкдор ва тадбиркорлар, ижодий фаолият билан машғул интеллектуал меҳнат соҳаси вакиллари, истиқлол ғоясига берилган ёшлар — талабалар, ўқувчилар, халқчил анъаналарни минг йиллардан буён асраб, ўз қарашларида мамлакатнинг миллий манфаатларини ифодалаб келаётган фуқаролар ҳамда партияга хайрихоҳ бошқа ижтимоий табақаларнинг қарашлари, маслаклари, манфаатлари ва мақсадларини уйғунлаштирувчи сиёсий куч сифатида расмийлашди.

Партия кейинги тўққиз йил мобайнида мамлакатда бораётган ижтимоий, иқтисодий, сиёсий, маданий тикланиш жараёнлари ва руҳининг ифодачиси сифатида жамият ҳаётидан ўз ўрнини топди. Ва партия ҳозирги ўтиш даврида ўз ғоялари, мақсад ва вазифалари, йўналишлари мамлакатимиз ҳаётини, фуқароларимиз турмушини янада яхшилаш, фаровонлаштириш борасида жуда зарур деб ҳисоблайди.

а) Сиёсий мақсадлар:

Партиянинг бош мақсади — мамлакатда фуқаролик жамияти ва ҳуқуқий давлат барпо этиш. Партия шу мақсад доирасида Ўзбекистонда мустақил миллий-демократик давлат барпо этиш концепциясига асосланади. Уни амалга ошириш халқнинг миллий тикланиши — ободлик, фаровонлик, тараққий этган илм-фан, маърифатга эришиши билан уйғун кечиши кўзда тутилади.

Ҳозирги даврда мамлакатда миллий тикланишнинг ўзига хос босқичи — замонавий давлат — замонавий бошқариш тизимларини барпо этиш жараёни билан боғлиқ ислоҳотлар давом этмоқда. Партиянинг эндиги долзарб вазифаси — жамиятдаги миллий қурилиш жараёнларини янада авж олдириш ва чуқурлаштиришга ўз муносиб ҳиссасини қўшишдан иборат.

Бу босқич жамият аъзоларида миллий ва ижтимоий уйғунлашуви, миллий истиқлол мафкурасининг халқнинг умумий дунёқараши сифатида ифодаланиши, миллатнинг эски тоталитар асоратлардан батамом халос бўлиши, миллий уйғониш жараёнларини кучайтириш ғояларини амалда кенг намоён бўлишини тақозо этади. Шунингдек, бу босқичда кичик хусусий мулкдорлар табақасининг қувватга кириши, янги малакали ишчи, хизматчи-мутахассислар тоифасининг жамиятнинг ўзак кучини ташкил қилувчи ижтимоий табақалар сифатида шаклланиши, таълим ва маърифатнинг авж олиши, эркин оммавий коммуникация — ахборот воситаларининг дунёдаги илғор мамлакатлар даражасига етиши, айниқса, фуқароларда мутелик, ҳафсаласизлик, лоқайдлик кайфиятининг барҳам топиши, давлат органлари, сиёсий партиялар ва жамоат бирлашмаларининг демократик жараёнларга фаол таъсир кўрсатиши, фуқароларнинг сиёсий жараёнларда астойдил иштироки кучаяди. Партия ўзини ушбу жараёнлар ичида деб билади ва уларга ўз сиёсий таъсирини кўрсатиб боради.

Партия фуқароларнинг сиёсий жараёнларда иштирок этишини ҳозирги давр миллий тикланишининг энг муҳим тарқибий қисми деб қарайди.

Партиянинг бош сиёсий мақсадларидан бири миллий хусусиятларимиз ва анъаналаримизни ҳисобга олиб, фуқаролик жамияти доирасида бошқарувнинг барча оқил усулларидан самарали фойдаланишдир. Уни амалга ошириш учун партия давлат ва жамият бошқарувида фуқароларнинг самарали қатнашуви, қарорлар қабул қилишда уларнинг тенглиги ва фаоллигини таъминлаш, халқнинг сиёсий-ҳуқуқий маданиятини юксалтириш, ҳокимият органлари фаолияти устидан фуқаролар ва жамоат ташкилотлари назоратини ўрнатиш каби демократик қадриятларни ҳаёт таомилларига айлантиришга интилади.

Партия жамиятни қонунлар бошқариши шарт, деб ҳокимият органлари эса, қонунларни амалий жиҳатлардан ишлашини назорат қилиш воситасидагина фуқароларнинг сиёсий эркинлигини таъминлаши мумкин деб ҳисоблайди. Фақат демократик жамиятдагина озод шахс ривожланади, ўз ҳаётининг эркин эгасига айланади, ўз ихтиёри ва иродаси билан доимий камолотга интилиб бориш имкониятини қозонади деб билади.

Партия жамиятимизда БМТ томонидан қабул қилинган «Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон Декларацияси», «Иқтисодий, ижтимоий ва маданий ҳуқуқлар тўғрисида»ги халқаро пактнинг тўла рўёбга чиқиши тарафдоридир ва партия ўз фаолиятини ана шу эзгу мақсадларни амалга оширишга бағишлайди. Шу мақсадларда партия илғор ва етук демократик мамлакатлардаги сиёсий плюрализм, ижтимоий муносабатларни, демократиялаштириш тажрибаларини ўрганади ва уларни мамлакатимизнинг, халқимизнинг ўзига хос хусусиятларини эътиборга олган ҳолда ҳаётда қўллашга ҳаракат қилади.

б) Фуқароларни ижтимоий ҳимоя қилишга доир мақсадлар:

«Миллий тикланиш» демократик партияси халқнинг баркамоллиги ва фаровонлиги манбаи хусусий мулкка эга бўлиш ва эркин тадбиркорлик ҳамда ишбилармонликни ривожлантириш, унга имкон ва шарт-шароитлар яратишга қодир солиқ тизимини қўллаш деб билади. Шунингдек, ҳар бир фуқаро мамлакат Конституциясида мустаҳкамлангани каби эркин меҳнат қилиш, дам олиш, меҳнат хавфсизлигига, меҳнат ҳақининг кафолатланган ҳажмларига эга бўлиш ҳуқуқи билан таъминланиши партиянинг дастурий мақсадларидандир.

Партия миллий тараққий манфаатларидан келиб чиққан ҳолда жамият барқарорлигини таъминлаш, ижтимоий адолатни амалга оширишга хизмат қиладиган, кескин мулкий социал тенгсизликларни келтириб чиқармайдиган иқтисодиётга солиқ юкини камайтириш, мукаммал солиқ тизимини яратиш, чунончи, солиққа тортиш тизимини соддалаштириш ва адолатли солиқлар тизими тарафдоридир. Бюджет харажатларининг ижтимоий йўналганлигини кучайтира бориш, харажат қилиш ва даромадларни оқилона тақсимлашни ҳимоя қилиш амалиётини юритишда партия ижтимоий-ҳуқуқий давлат тамойилларининг изчил ва мустаҳкам кучга кириши учун ҳаракат қилади.

Партия ҳар бир фуқаронинг тирикчилик ўтказишга, ҳаётини моддий ва маънавий жиҳатдан юқори савияга кўтаришга йўл очувчи тадбирлар мажмуасини амалга оширади ва бу ҳуқуқларнинг Парламент томонидан қонунлар ва бошқа ҳужжатлар воситасида мустаҳкамланишига саъй ҳаракат қилади.

Миллий тикланиш аслида оиладан бошланади. Партия оилани ҳимоя қилади. Унинг бутлиги, яшовчанлиги, яхши яшаш, ўсиш-униш бахтига қобиллиги, замонавий фикрлайдиган ва ҳаракат қиладиган кишиларни етиштириш ўчоғи бўла билиш салоҳиятини қадрлайди. Партия оилаларда ишлайди. Айниқса, иш билан банд оналар меҳнатига ҳақ тўлаш, ҳақ тўланадиган таътилларни оқилона узайтириш, уларнинг уйдаги меҳнатини ташкил этиш, бола тарбияси билан боғлиқ муаммолардан уларни хабардор қилиб боришни ёқлаб чиқади. Болалар ва ўсмирлар мажбурий меҳнатдан муҳофаза қилинишини кузатиб боради. Оиланинг сифати, савияси, даражаси унинг аъзоларининг маълумот даражаси, даромад даражаси, малака даражасига чамбарчас боғлиқдир. Шу уч нарсадан турмуш ва ҳаётнинг сифати, савияси ҳосил бўлади. Партия бу ҳодисаларнинг оила ҳаётига илмий асосда, мунтазам сингиб, ўзлашиб боришини ёқлайди, буни ўзининг энг муҳим вазифалари қаторига қўяди.

в) Демократик фуқаролик жамиятини қуриш соҳасида энг аввало:

Кучли фуқаролик жамияти қуришга қаратилган фуқаролик институтларини шакллантириш учун жамият аъзоларининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, нодавлат жамоаларнинг жамият бошқарувида иштирокини таъминлаш, давлат ҳокимият органлари иш фаолиятини шаффофлаштириш, раҳбарларнинг аҳоли билан очиқ мулоқотлар олиб боришини доимий одатга айлантириш халқнинг турмуш тарзига алоқадор барча миқёсдаги масалаларни ҳал этишда муҳокама ва маслаҳатлашувлар шаклларини ишлаб чиқиш;

Фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишни кучайтириш, суд-ҳуқуқ тизимидаги ислоҳотларнинг самарали бўлишини таъминлаш, фуқароларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қиладиган адвокатларнинг жамиятдаги мавқеини ошириш, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи давлат органлари фаолиятини, улардаги кадрларнинг суиистеъмолчилик қилишларига қарши назорат механизмини яратиш лозим.

г) Ташқи сиёсат соҳасида:

Ўзбекистоннинг дунё ҳамжамиятига интеграциялашувини қўллаб-қувватлаш, республиканинг БМТ, ЕХХТ ва бошқа халқаро ташкилотлар доирасида фаоллигини кучайтириш, Ўзбекистоннинг универсал, минтақавий ташкилотлардаги вакиллигини таъминлаш билан бир қаторда Ўзбекистон манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида ўзбекистонлик мутахассисларни халқаро ташкилотларнинг тизимларида ишлашларига шарт-шароитлар яратиш ва мавжуд имкониятлардан кенг фойдаланиш;

давлатлар билан кўп томонлама ва икки томонлама муносабатлардаги иқтисодий дипломатияга устуворлик бериш, минтақавий ҳамкорликнинг иқтисодий алоқаларини қулай ва имтиёзли режимлар яратиш йўли билан ривожлантириш, йўл коммуникацияларига қуришни қўллаб-қувватлаш;

Марказий Осиё давлатлари аро интеграцияни чуқурлаштириб, солиқ, божхона ва бошқа иқтисодий соҳадаги қонунчилик тизимларини яқинлаштириш, Ўзбекистоннинг стратегик шерик давлатлари билан узоқ муддатли алоқаларни ривожлантирувчи дастурлар ишлаб чиқиш ва шартномалар тузиш;

Ўзбекистоннинг минтақавий ва дунё миқёсидаги интеграциялашуви имкониятларини кенгайтирган ва тобора жадаллашаётган глобаллашув жараёнларидан узилиб қолмаслигини кўзлаган ҳолда халқимизнинг энг яхши миллий манфаатларига, азалий қадриятларига путур етказмаслик, миллий ўзлигини сақлаш ва шу йўлда юз бериши муқаррар бўлган ташқи ахборот таҳдидларидан сақланиш иммунитетини яратиш мақсадга мувофиқдир.

д) Иқтисодий соҳада:

«Миллий тикланиш» демократик партияси мамлакат иқтисодиётини барқарор ва юқори суръатлар билан ривожланишини таъминлаш, уни эркинлаштириш ва шу орқали ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиётини авж олдиришнинг энг мувофиқ йўли деб қараб, рақобат муҳитида фаолият кўрсата оладиган ва аҳоли фаровонлигини босқичма-босқич ошириб боришга қодир иқтисодиётни барпо этиш, Ўзбекистонни ривожланган мамлакатлар даражасига олиб чиқишни ҳаракат дастурининг бош мақсади деб қарайди. Жамиятнинг иқтисодий тизимини мулкчиликнинг турли шакллари, иқтисодий демократия ташкил этади; истеъмолчи, хусусий тадбиркор, бозор ва рақобатнинг суверенлигини, бунда миллий анъаналар ва хусусиятлар ҳам сақланишини жорий этиш долзарб иқтисодий вазифалардан биридир.

Шу билан бирга, партия бозор муносабатларини ижтимоий сиёсат талабларидан келиб чиқиб мувофиқлаштириш сиёсатининг тарафдоридир.

Партия эркин ва демократик иқтисодиётга ўтиш мақсадларида:

— жаҳон бозорига интеграцияни кучайтириш учун фермерлар, ишбилармонлар, тадбиркорларга эркин иқтисодий макон яратиш учун ҳаракат қилади. Мамлакат шароитидан келиб чиқиб кичик бизнесни ривожлантириш учун чора-тадбирлар кўради;

— хусусий ва шахсий секторнинг ривожланиши учун тўсиқ бўлиб турган бюрократия, тамагир амалдорлар, ижтимоий йўналтирилган бозор муносабатларига мухолиф нуқтаи назардаги мафкуравий қарашларга қарши демократик йўллар ва услублар билан кураш олиб боради, зиёли яшаш ва фикрлаш йўлига кирган табақаларнинг манфаатларини партия дастурий мақсадларида ифода этади ва унинг бажарилиши учун ҳаракат қилади;

— барқарор пул ва валюта тизимини барпо этишни таклиф этади;

— иқтисодиёт соҳасида атроф-муҳитга зарарли таъсир кўрсатмайдиган технологиялар, корхоналар ва хўжаликларнинг кўпайишига, илдиз отишига муҳим аҳамият қаратади;

— ишсизликнинг олдини олиш мақсадларида маҳалла, қишлоқ ва бошқа аҳоли зич жойларда маҳаллий шароитлар ва бозор талабларини ҳисобга олиб, кичик бизнесни ривожлантиришни зарур деб ҳисоблайди, хусусий ташаббусни ҳар томонлама қўллаб-қувватлайди, уларни ҳимоялаш мақсадларида ҳукумат олдига таклифлар ва тавсиялар билан чиқади;

— қишлоқдаги деҳқоннинг ерга нисбатан хусусий эгалик тушунчасининг қарор топишига ёрдамлашади: унинг ишлаб чиқарган маҳсулотини эркин тасарруф этишини, олинадиган даромад ва фойдаларга ўзи эгалик қилишини қўллаб-қувватлайди, бу маҳсулотларга ўз ихтиёрига яраша харидор топишини, шунингдек, деҳқонларнинг иш ҳақлари ва маҳсулотларини сотишдан келадиган маблағлари қатъий ва ўз вақтида тўланишини назорат қилиб боради, бу соҳадаги муаммоларни ҳал этиш учун Олий Мажлис сессияларига ва давлат органларига таклиф, тавсия ва ташаббуслар билан чиқади;

— оналик ва болаликни, ногиронлар ва пенсионерларни ижтимоий муҳофаза қилиш, узоқ умр кўришни таъминлаш йўлида тиббий хизматни тубдан яхшилаш борасидаги дастурларда иштирок этиш;

— қашшоқликни енгиб ўтиш ва аҳолининг энг муҳтож қатламларини давлат томонидан ижтимоий қўллаб-қувватлаш бўйича тузилаётган миллий дастурда партиянинг ўз таклифлари билан чиқишини таъминлаш;

— мулкчиликнинг барча шаклларида иш берувчилар ва ходимлар ўртасида ҳамкорлик, ўзаро манфаатларни келишиб олишга қаратилган ижтимоий-иқтисодий ҳамкорликнинг таъсирчанлигини янада ошириш борасидаги тадбирларда фаол иштирок этиш;

— меҳнат низоларининг олдини олиш мақсадида иш берувчиларни Меҳнат кодекси асосида масъулиятини ошириш, энг кам маош ва нафақалар миқдорини кескин кўтариш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқишда иштирок этиш;

— ходимларни моддий ва маънавий рағбатлантириб бориш бўйича мавжуд иқтисодий дастаклари орасида иш ҳақини истеъмол «саватчаси»дан келиб чиқиб, унинг янги ва самарали усулларини ишлаб чиқиш тадбирларини белгилашда таклифлар киритиш.

Партия эркин ва демократик иқтисодиётга ўтиш мақсадларида:

аҳолининг даромадларини ошириш учун ҳаракат қилади;

хусусий мулкчилик ва мулкдорларнинг шаклланишини тезлаштириш йўлларини кўпайтиришга ҳаракат қилади;

давлат органлари томонидан хусусий мулкдорларнинг ҳуқуқини поймол қилинмаслиги учун кураш олиб боради;

кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни янада ривожлантиришни зарур деб ҳисоблайди;

мамлакатлараро иқтисодий алоқаларни кучайтириш, мамлакатнинг экспорт салоҳиятини ички рақобатни кучайтириш орқали юксалтириш ҳамда мамлакатда либерал иқтисодий маконни вужудга келтириш глобаллашувни чуқурлаштирувчи энг муҳим омиллардан деб ҳисоблайди;

иқтисодиётда таркибий ўзгаришларни доимий равишда янгилаб бориш, ўз маҳсулотлари билан жаҳон иқтисодиёти ва савдо тизимида муносиб ўрин эгаллай оладиган замонавий тармоқларни жадал ривожлантиришни зарур деб ҳисоблайди, бу соҳадаги муаммоларни ҳал этиш учун ташаббуслар билан чиқади;

аҳолига хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини янада ривожлантириш, бу соҳада аҳолининг иш билан таъминланишини ҳамда малакага эга бўлишини ошириш;

аҳолининг истеъмол даражасини кескин кўтариш ва уни ривожланган мамлакатлар даражасига етказиш;

мамлакатда ҳалигача давом этаётган хом ашё тасарруфига асосланган иқтисодни тугатиш, бунинг ўрнига қишлоқ ва шаҳарларга тезроқ замонавий қайта ишловчи, экологик жиҳатдан хавфсиз хориж технологияларини олиб кириш, оқилона ва узоқ келажакни мўлжаллаган саноатлашув жараёнини тезлаштириш.

Шунингдек, партия миллий иқтисодиётни тез суръатларда ривожлантириш учун қуйидаги йўналишларни таклиф этади:

1. Хорижий сармоядорлар ва жисмоний шахсларга қулай инвестицион муҳит яратиш ҳисобига ишсизликни камайтириш ва улардан самарали фойдаланиш мақсадида:

— хорижий ва жисмоний шахслар инвестицияларини қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш соҳаларига (енгил саноат, маҳаллий саноат, қайта ишлаш саноати) йўналтириш. Биринчи галда, ушбу соҳаларда мавжуд бўлган тўла фойдаланилмаётган қувватларни қисқа муддатларда реконструкциялаш, техник жиҳатдан қайта қуриш ва модернизация қилиш ҳисобига уларнинг экспорт салоҳиятини ошириш;

— пахтадан тайёр экспортбоп маҳсулотлар ва импорт ўрнини босувчи маҳсулотлар ишлаб чиқариш бўйича энг замонавий технологиялар билан жиҳозланган янги қувватларни барпо этиш;

— мева-сабзавотларни қайта ишлаш, қуритиш бўйича илғор технологиялар асосида мавжуд қувватларни қайта қуриш ва тўлалигича экспортга мўлжалланган маҳсулотларни ишлаб чиқарувчи янгиларини барпо қилиш;

— мамлакатнинг аҳоли зич жойлашган ҳудудларида қўл меҳнатини кўп талаб қилувчи, ҳозирда асосан импорт ҳисобига таъминланаётган радиоэлектроника, компьютер технологиялари ва маиший техникаларни ишлаб чиқарувчи қувватларни барпо қилиш.

2. Бюджетдан ажратилаётган маблағлар ва ҳукумат кафолатлари асосида жалб этилаётган хорижий инвестициялар ва кредитларни биринчи галда қишлоқда ишлаб чиқариш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантиришга (маълумотларга қараганда, айнан мана шу соҳаларга йўналтирилган инвестициялар арзон ҳисобланади) қаратиш.

3. Қуйидагилар ҳисобига кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг кескин ривожланишини таъминлаш:

— жисмоний шахслар мулкини ошкора ишлатиш бўйича ҳуқуқий муносабатларни тартибга солиш;

— кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларини кредитлаштириш механизмини янада соддалаштириш;

— солиқлар ва тўловлар бўйича қўшимча имтиёзлар ҳамда уларнинг фаолиятини рағбатлантирувчи қўшимча чора-тадбирларни изчил давом эттириш;

— соҳанинг ривожланишига тўсиқ бўлаётган коррупцияни келтириб чиқарувчи сабабларни аниқлаш ва уларга қарши курашишда иқтисодий, ҳуқуқий ва мафкуравий механизмлардан оқилона фойдаланиш;

— кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари ҳамда уларга хизмат кўрсатувчи ишлаб чиқариш ва бозор инфратузилмаси ташкилотлари ўртасидаги шартномавий муносабатларни бозор талабларидан келиб чиқиб такомиллаштириш.

4. Ишсизлик муаммосини ҳал қилишда муҳим аҳамиятга эга бўлган ички ва ташқи миграцияни ташкил этиш бўйича 15-20 йилга мўлжалланган давлат дастурини ишлаб чиқиш ва унда ижтимоий хавфсизликни таъминловчи ҳуқуқий механизмларни мукаммаллаштириш.

5. Қишлоқ хўжалигида:

— моддий ресурслардан тежамли ва оқилона фойдаланишни таъминловчи иқтисодий ва ҳуқуқий механизмларни такомиллаштириш;

— қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни ҳам мамлакат, ҳам ҳудудий миқёсда босқичма-босқич режалаштиришга ўтиш;

— маҳсулотларнинг харид нархларини бозор нархларига тенглаштириш;

— хўжаликларга хизмат кўрсатувчи ташкилотлар тизимини тартибга солиш ва улар тармоғини кенгайтириш;

— қишлоқ хўжалигида коррупцияни келтириб чиқарувчи сабабларни аниқлаш ва уларга қарши кескин курашишда мафкуравий, иқтисодий ва ҳуқуқий механизмлардан фойдаланиш.

Маънавият соҳасида

Партия ўзбек халқининг маънавий-маданий меросига, миллий, бадиий-фалсафий, аҳлоқий, ижтимоий-сиёсий тафаккурига, имон, адолат, эътиқод қадриятлари ва комил инсонни шакллантириш ғоя ва анъаналарини қайтадан тиклашга ҳаракат қилади.

Миллий давлат ҳокимиятининг манбаи эканлигини назарда тутиб партия ўзининг бутун куч-ғайратини келажаги буюк бўлган Ўзбекистонни барпо этувчи маънавиятли, маърифатли, маданияти юксак авлодларни шакллантиришга қаратади.

Партия маънавий-маданий тажриба ва миллий анъаналарни ҳуқуқий-демократик давлат, фуқаролик жамияти тамойиллари талабларидан келиб чиққан ҳолда миллий дунёқараш ва ўзликни англашнинг замонавий қадриятларини шакллантиришга, миллий истиқлол мафкурасини, миллатни бирлаштирувчи кучли ва таъсирчан омилга айлантиришга интилади.

— миллат руҳиятини маънавий қуллик, давлатга ва жамиятга бегоналик, боқимандалик, ижтимоий пассивлик, ташаббуссизлик, қўрқув каби салбий иллатдан поклаш, ҳар бир фуқаронинг фикрлаш ва ижодий эркинлигига шароит яратиш;

— «Миллий тикланиш» демократик партияси маънавий-маърифий соҳанинг миллий ва умумбашарий қадриятларини Ўзбекистон Республикаси Конституцияси белгилаб берган ҳақ-ҳуқуқлар, меъёрлар, шунингдек, бошқа қонунлар мажмуи доирасида қуйидаги асосий йўналишларини белгилайди:

— ҳар бир шахс ва халқда Ватаннинг истиқлол ва истиқболига масъуллик, ер-сув, моддий-маданий бойликлар, миллий қадриятларга эгалик психологиясини шакллантириш;

— фуқароларда ўз халқининг қадру қиммати, ор-номусини эъзозлаш, уларни ҳимоя этиш, фидойилик, миллий ғурур ва шижоат фазилатларини юксалтириш, жамиятдаги барча миллатларнинг тенглиги, ҳуқуқий кафолатланганлигига эришиш, миллат ва Ватан учун масъулликни янада ривожлантириш;

— ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамиятини шакллантиришдаги фуқароларнинг сиёсий, ижтимоий ва иқтисодий иштирокларини маънавий қадриятлар асосида кечишини таъминлашга ҳаракат қилиш, демократик қадриятлар, сиёсий ва ҳуқуқий маданиятни юксалтиришни миллий ўзига хослик билан уйғунлаштириш ва уларни маънавий қадриятлар даражасига кўтариш. Бу соҳаларда «Маҳалла», «Нуроний» жамғармалари билан ҳамкорликда иш олиб бориш;

— миллий-маънавий ва маданиятга доир меросни ўрганиш, уларни ҳозирги давр ёшларига сингдириш, уларни янги дунёвий қадриятлар билан муштарак бўлишини таъминлаш;

— миллий тикланишнинг асосини миллатнинг эркин фикрлаш, унинг ижтимоий, сиёсий, шахсий ҳаётда мустақил бўлиши, ҳар бир фуқаронинг ўз нуқтаи-назарига, ўзи ихтиёр этган мафкурасига эга бўлиши, уларнинг фақат қонунларгагина бўйсуниши ва итоат этиши деб билиш, шунингдек, бу қадриятларни изчиллик билан босқичма-босқич ҳаётга тадбиқ этиб бориш;

— комил инсон ҳақидаги ғоялар ва таълимотни инсон омили деб тушуниш, кенг тарғиб этиш, уни миллий маънавиятимиз ривожланишининг асосий йўналишларидан бири деб қараш, шунингдек, бу қадриятларни замонавий ва демократик ҳаёт тарзи ва умуминсоний қадриятлар билан уйғунлаштириш;

— миллий кадрлар тайёрлаш дастурини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, уни амалга оширишда халқ таълими органларига ёрдам бериш, унинг мафкуравий йўналишларини бажаришда фаол иштирок этиш;

— ёшлар билан ишлаш юзасидан замонавий талабларга жавоб берадиган илмий билимлар билан қуролланган ва баркамол инсоннинг шаклланишига хизмат қиладиган таълим тизимининг янги миллий моделига ўтиш жараёнининг сифат босқичини қўллаб-қувватлаш, «Мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умуммиллий Дастури (2005 — 2009 йиллар)» асосида ўқитиш сифатини янада ошириш борасидаги тадбирларда фаол иштирок этиш, айниқса, мактаб, коллеж, олий ўқув юртлари орасидаги катта фарқларни камайтириш бўйича амалий таклифлар билан чиқиш;

— партиянинг бош мақсади Инсон омили билан шуғулланиш, миллий интеллектуал мулкни асраб-авайлаш, муҳофаза қилиш, унга кенг имкониятлар яратиш;

— миллий тилни маънавият ривожининг асосий омилларидан бири деб қараш, унинг давлат тили сифатидаги халқаро муносабатлар, илмий, бадиий, ҳаётий муомала, ўзаро алоқа ва бошқа барча соҳаларда кенг қўлланилишига эришиш учун ҳаракат қилиш, айни шу соҳаларда унинг мазмуни ва шаклий жозибаларини тиклаш, давлат тилини умуммиллий бирдамлик манбаи ва рамзига айлантириш;

— мамлакат ҳудудида ва хорижий мамлакатларда ватандошларимиз томонидан яратилган ёдгорликларни ягона маънавий замин ҳосиласи сифатида баҳолаш, жаҳоннинг турли мамлакатларига чиқиб кетган миллий-маданий меросимиз намуналарини уларнинг асл ватани — Ўзбекистонга қайтаришга ҳаракат қилиш;

— ўзбек тилининг шаҳарларда ва айниқса Тошкент шаҳрида қўлланиши борасида назоратни кучайтирмоқ, давлат ва жамоат ташкилотларида ишга қабул қилишда ўзбек тилида оғзаки ва ёзма саволжавоблар тартибини яратиш, аҳолининг ўзбек тилидаги умумий саводхонлигини оширишга кўмаклашиш;

— ўзбек тилининг имкониятларини тўлиқ акс эттирувчи, унинг ривожига хизмат қилувчи соҳалар бўйича ўзбекча изоҳли луғатлар яратиш.

Миллий-маданий қадриятларни сақлаш ва муҳофазалаш мақсадида:

— Ўзбекистондаги анъанавий ва халқ маданиятини, хусусан, тил(шева, лаҳжа) мусиқа, рақс, ўйинлар, афсоналар, расм-русумлар, одатлар, ҳунармандчилик, меъморчилик обидаларини муҳофазалаш, сақлаш ва оммалаштиришни кўзда тутувчи дастурлар ишлаб чиқиш, табиий меросни аниқлаштириш ва уни ҳимоялаш, тиклаш ишларини олиб бориш, фольклор материалларини йиғиш ва уни сақловчи архивларни яратиш, фольклорни ўрганиш, изланишлар олиб боришга устуворлик бериш, мактаб дастурларида фольклорни ўқитиш ва ўрганишга эришиш;

— миллий классик мусиқа ва ўзбек классик шеъриятини янги авлод яхшироқ англаши ва тушуниши,

(Давоми 3-бетда).

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партиясининг 2004 йил сайловолди

ДАСТУРИ

(Давоми.Боши 2-бетда).

уни қадрлаши мақсадида ўрта мактаб дастурларига классик шеърият — ғазаллар ва бошқа миллий мумтоз мусиқа асосларини ўслубий ўрганишни йўлга қўйиш;

— маданий ва табиий меросимизни асраш мақсадида республикамиздаги тарихий обидалар, санъат ва фан, этнологик ёки антропологик нуқтаи назардан қийматга эга бўлган жойларни, табиий гўзал манзилларни муҳофаза қилиш дастурларини ишлаб чиқиш.

Таълим соҳасида:

— олий ўқув юртларига киришни кенгайтириш ва бу билан халқнинг маърифий даражасини кўтариш, халқнинг энг юқори даражадаги саводхонлигига эришиш, таълим олиш учун умумий ва кенг миқёсли имконият берадиган шароитларни яратиш;

— ўқишга талабгорларга кириш имтиҳонларига давлат тест синовлари натижалари билан бир вақтнинг ўзида бошқа институт ва университетларга кириш имкониятини яратиш мақсадида маълум тизим ва тартибни жорий этиш (гуманитар соҳа бўйича ҳужжат топширган талаба бир вақтда тўплаган балига қараб 5-6 та олий ўқув юртини танлаш имкониятига эга бўлсин);

— олий ўқув юртларида контракт тўловларини нафақат оширмаслик, балки аҳолининг даромадларини ҳисобга олган ҳолда, имтиёзлар тизимини (узоқ муддатли тўлов ва бошқалар) барпо қилиш;

— ҳар йили кириш имтиҳонларидан абитуриентларнинг катта қисми ўта олмаслиги ҳолатини бартараф этиб, ўқишни хоҳловчиларга имконият яратиш мақсадида кириш синовларини бирмунча енгиллаштириб, бир ярим йил давомида саралаш тартибини ва тизимини яратиш;

— олий ўқув юртларида контракт тўловларининг бир қисмини марказлаштирмасдан, профессор-ўқитувчиларнинг ойлик маошларини оширишга қаратиш тартибини жорий этиш йўли билан ўқиш сифатини ошириш;

— «Ўқитувчи-дарслик-ўқувчи» тизимининг ўзаро юксак даражадаги уйғунлигини таъминлаш мақсадида тажрибакор, моҳир, жонкуяр зиёлилар, олий ва ўрта таълим ходимлари, ўқитувчилар, олимлар кучини бирлаштириб, замонавий юқори савияда дарсликлар, қўлланмалар яратилиши учун ўз муносиб улушини қўшиб боради.

Ақмоат ташкилотлари ва давлат билан ҳамкорлик соҳасида:

«Миллий тикланиш» демократик партияси ўз фаолиятини жамият сиёсий тизимига кирувчи барча давлат органлари, сиёсий партиялар, жамоат ташкилотлари билан ошкора, тенг ҳуқуқлилик, ўзаро ҳурмат ва фикрларнинг хилма-хиллигини тан олиш асосида қуради;

Партия «Кучли фуқаролик жамияти сари» концептуал дастурига амал қилади. Бу борада у ўз олдига қуйидаги вазифаларни қўяди:

— партиянинг Олий Мажлисдаги депутатлар фракцияси «Миллий тикланиш — Ўзбекистон миллий мустақиллигининг асосидир» ҳаракат дастурига амал қилади;

— давлат ҳокимиятининг барча даражаларида кадрларни бошқарув ишларига сафарбар қилиш фақат демократик сайловлар воситасида бўлиши учун ҳаракат қилади;

— миллий армиядаги аскарлар ва зобитлар дунёқарашининг Ватанга муҳаббат, садоқат ғоялари асосида шаклланишига доир тадбирлар мажмуасини биргаликда амалга ошира боради;

— ирқий, миллатчилик, мустамлакачилик, диний айирмачилик, маҳаллийчилик, уруғ-аймоқчилик, турли шаклдаги экстремизм, ақидапарастликнинг ҳар қандай кўринишига қарши кураш олиб боради;

— оммавий ахборот воситаларининг эркин, демократик тамойиллар асосида фаолият кўрсатиши учун ҳар томонлама кўмаклашади.

Баркамол ёшларни шакллантириш соҳасида:

— Партия миллий истиқлол мафкурасини ўз қарашларида ифодалайдиган, ўз фикрлаш ва шахсий ҳаётида миллий маънавият қадриятларига садоқатли, ўз мустақил фикрлаш руҳиятига эга, ватанпарварлик ва инсонпарварлик ғояларига эътиқод қўйган ёшларни тарбиялашга интилади.

— Партия болалар ва ўсмирлар ўртасида миллий бирлик, миллий давлатчилик ва Ватанга муҳаббат руҳида тарбиялаш соҳасида фаолият кўрсатаётган барча жамоат ташкилотлари, жамғармалар, таълим тизими органлари, фуқаролар йиғинлари, маҳалла фаоллари билан ҳамкорлик қилади. Ёшлар ўртасида миллий истиқлол мафкураси, маънавият ва маданият, миллий қадриятлар, анъаналар ва урф-одатларни жисмоний тарбия ва ранг-баранг спорт турларини мукаммал эгаллаш билан боғлиқ масалаларни кенг ташвиқот қилади. Уларнинг ҳар томонлама миллий дунёқарашга эга бўлишлари учун чора ва тадбирлар кўради.

— Партия ёшлар ўртасида ишсизликни бутунлай йўқотиш, ёшларнинг бўш вақтларини кўнгилли ўтказиш, улар ўртасида спорт, турли миллий ўйинлар, бадиий-маърифий тадбирлар ўтказиш, шу мақсадларни амалга ошириш учун партиянинг ёшлар қаноти — «Миллий уйғониш» ташкилотини тузиш, ёшларнинг ҳуқуқий ва сиёсий маданиятларини юксалтириш, уларни жамиятни бошқаришда кенг сиёсий иштирокини таъминлаш чора-тадбирларини кўради.

— Ёшлар жамият тараққиётини таъминловчи кучга айланмоғи учун уларга билим олишлари, ўз интеллектуал имкониятларини замон талаблари руҳида тарбиялаб боришлари учун етарли шароитлар яратиш давлатнинг бош вазифаларидан эканлигидан келиб чиқиб, партия ўқитувчиларнинг ҳамда соғлиқни сақлаш ходимлари, врачларнинг жамиятдаги мавқеи, обрў-эътиборини, айниқса, қишлоқ ўқитувчиси ва қишлоқ врачлари, тиббиёт ходимлари нуфузини, уларнинг яшаш ва иш шароитларини тубдан яхшилаш зарурлигини алоҳида таъкидлайди ва ёшларнинг келажакдаги роли ҳамда ҳал қилувчи куч эканлигини ҳисобга олиб, уларнинг тарбияси билан шуғулланувчи ўқитувчиларнинг, халқнинг соғломлиги даражаси омили — врачларнинг жамиятдаги тутган ўрнига алоҳида аҳамият қаратади. Шу билан бирга, ёшларнинг мамлакат сиёсий ҳаётидан четда туришини нотўғри деб ҳисоблайди ва барча ёшларни (35 ёшгача «Камолот» атрофида жипслашганлигини ҳам инобатга олиб) жамият ижтимоий-сиёсий ҳаётига фаол жалб этишни маъқуллайди. Ўсмир ва ёшларнинг бўш вақтларини банд этишга йўналтирилган спорт, санъат ва ҳунар тўгарак курслари пуллик эканлигини, аксар аҳолида эса бундай харажатларни қоплаш имкони етарли бўлмаганлигини ҳисобга олиб давлат бу масаланинг ечимини ўқитувчиларга бўлган маънавий ва айниқса, моддий эътиборни кучайтириш йўллари билан топишига ўз ҳиссасини қўшади.

— Партия ўз сафидаги ва унга хайрихоҳ бўлган давлат органлари, жамоат ташкилотлари ва бошқа ижтимоий-сиёсий бошқарув фаолиятларида кенг иштирок этишларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлайди. Давлат ва жамият бошқарув органларида кўпроқ янгича фикрлайдиган ёшлар бўлиши учун ҳаракат қилади. Бу соҳадаги муаммолар юзасидан давлат органларига таклифлар ва тавсиялар, ташаббуслар билан чиқади.

— Ёшларнинг илмий ва техникавий ижод эркинлиги давлат томонидан кафолатланиб, уларнинг илмий ва техникавий ривожланишидаги ижодий иштироклари рағбатлантиришга доимий эътибор қаратади.

ЎзМТДПнинг раҳбар органлари:

ЎЗБЕКИСТОН «МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ» ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ АЪЗОЛАРИ

1. **Дўстмуҳамедов Хуршид** —ЎзМТДП Марказий Кенгаши раиси
2. **Ғафуров Иброҳим** — ЎзМТДП Марказий Кенгаши котиби
3. **Ҳошимов Ўткир** —Олий Мажлис матбуот ва ахборот қўмитаси раиси
4. **Боқиева Гуландом** — Жаҳон тиллари университети проректори
5. **Қозоқов Ортиқали** — Рассом. Ўзбекистон Республикаси санъат арбоби
6. **Жўраев Ашурали** — «Муштум» журнали бош муҳаррири
7. **Йўлчибоев Акмал** — «Наврўз» видео компанияси раҳбари
8. **Машрабов Зокиржон**—Бобур номидаги халқаро хайрия жамғармаси раиси
9. **Ҳожиева Ойдин** — «Саодат» журнали бош муҳаррири
10. **Қориева Мунира** — «Жўрабек» хусусий дорихонаси раҳбари
11. **Сайиджонов Ўлмас** — М.Қориёқубов номидаги академик ва халқ бадиий жамоалари раҳбари, халқ хофизи
12. **Абдураҳмонов Қаландар** — Г.В.Плеханов номидаги Россия иқтисодиёт академиясининг Тошкент филиали ректори
13. **Жалилов Раҳматали**—Фарғона вилоят ҳокимининг ўринбосари
14. **Саидова Лола**— Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети «Халқаро ҳуқуқ» факультети декани
15. **Аҳмедов Аҳрор** — «Шарқ» нашриёт—матбаа акциядорлик компанияси бош муҳаррири
16. **Тошматова Жаннатой**—ЎзМУ маданият саройи директори
17. **Аҳмедова Заҳро** — ЎзФА Микробиология институти лаборатория мудири, фан доктори
18. **Нишонов Ҳотам** — Давлат шошилинч тиббий ёрдам кўрсатиш маркази Сирдарё филиали директори, медицина фанлари доктори
19. **Эргашхўжаева Шахноза** — Халқ хўжалиги институти «Маркетинг» кафедраси мудири
20. **Сиддиқов Абдунаби**— «Оҳангарон—Далварзин» ирригация тизими бошқармаси бошлиғи ЎзМТДП Пискент туман кенгаши раиси
21. **Қирғизбоев Дилмурод** — «Миллий тикланиш» газетаси нашр муҳаррири
22. **Жуматова Дилрабо** — Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндори
23. **Нарзиқулов Насимбой** — Г. В.Плеханов номидаги Россия иқтисодиёт академиясининг Тошкент филиали иш бошқарувчиси
24. **Файзиева Васила**—«Усто» бирлашмаси бош ҳисобчиси, ЎзМТДП Қибрай туман кенгаши раиси
25. **Раҳмонова Дилбар** — ЎзМТДП Мирзо Улуғбек туман кенгаши раиси
26. **Йўлчиева Гулнора** — Республика «Маҳалла» хайрия жамғармаси раиси ўринбосари
27. **Эшназарова Шарифа**—ЎзМТДП Оҳангарон туман кенгаши раиси
28. **Қирғизбоев Муқимжон** — Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги давлат ва жамият қурилиши академияси доценти

ЭСЛАТМА: **Партиянинг Тошкент шаҳри, вилоятлар ва Қорақалпоғистон Республикаси кенгашлари раислари ЎзМТДП Марказий кенгаши аъзоси ҳисобланадилар.**

ЎзМТДП Марказий Кенгаши Раёсат аъзолари

1. **Дўстмуҳамедов Хуршид** — ЎзМТДП Марказий Кенгаши раиси
2. **Ғафуров Иброҳим**— ЎзМТДП Марказий Кенгаши котиби
3. **Саидова Лола** — Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети «Халқаро ҳуқуқ» факультети декани
4. **Ҳошимов Ўткир** — Олий Мажлис Матбуот ва ахборот қўмитаси раиси
5. **Мўминов Бахтиёр**—ЎзМТДП Фарғона вилоят кенгаши раиси
6. **Аҳмедова Заҳро**— ЎзФА Микробиология институти лаборатория мудири, биология фанлари доктори
7. **Каримов Абдуқаюм**— ЎзМТДП Самарқанд вилояти кенгаши раиси

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Марказий Кенгаши котибияти

1. **Тошматова Жаннатой** — Ёшлар билан ишлаш бўйича
2. **Салимова Шарифа** — Хотин—қизлар масалалари бўйича
3. **Ғафуров Иброҳим**— Ғоявий—мафкуравий масалалар бўйича
4. **Қориева Мунира**— Молиявий масалалар бўйича
5. **Мардонова Гулжаҳон**— Матбуот билан алоқалар бўйича
6. **Аҳмедов Аҳрор ва**
7. **Ортиқали Қозоқов** — Партия имиджи масалалари бўйича

ЎзМТДП Марказий Назорат—тафтиш комиссияси таркиби

Жалилов Раҳматали—комиссия раиси
Файзиева Васила — комиссия аъзоси
Холмуродова Холида— комиссия аъзоси

ДАСТУРИЙ ВАЗИФАЛАРНИНГ САЛМОҒИ

(Давоми.Боши 1-бетда).

қарашларини тўла шакллантириш, бозор муносабатларига асосланган янги жамият қуриш, умумиинсоний қадриятлар талаблари асосида миллий тикланиш йўлидан ривожланишга эришиш, миллий мерос ва анъаналарни рўёбга чиқариш, миллатнинг илмий—техникавий салоҳиятини юксалтириш ва демократик жамият қуришдан иборатдир». Партиянинг янги таҳрирдаги Уставида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан 2004 йил 30 апрелда қабул қилинган «Сиёсий партияларни молиялаштириш тўғрисида»ги қонун ўз аксини топган деб айта оламиз.

Шундан сўнг музокаралар бошланди. Музокарада биринчи бўлиб сўз олган Олий Мажлис Матбуот ва ахборот қўмитаси раиси Ўткир Ҳошимов қуйидаги фикрларни билдирди:

— XX асрда иккита тарихий воқеа бўлди—биринчиси, инсониятнинг қадами ойга етди. Иккинчиси, Ўзбекистон мустақилликка эришди. 1997 йили Америка бўйлаб сафарга чиқдик. Қайтаётганимизда, самолёт салонида соф ўзбекона сўзларни эшитиб, кўзимдан ёш чиққани ҳақиқат. Лекин Ватанни севиш қуруқ сўзлардан иборат бўлиб қолмаслиги керак. Мустақилликни мустаҳкамлашнинг ўзагида шубҳасиз, миллий тикланиш ётади.

Партиямизда шу фикрларга таяниб иш кўрадиган бўлсак, сайловчилар билан учрашувларга халқнинг саволларига жавоб бўла оладиган дастур билан боришимиз керак.

Бошқаларга қандай билмадиму, менимча халқ билан ҳалқа сўзи ўртасида боғлиқлик бордек. Қадимги Римда занжирнинг мустаҳкамлигини синаш учун унинг энг ожиз ҳалқасини узиб кўришган экан. Айтмоқчи бўлганим, орамиздаги лоқайдлик, ўзи-бўларчиликларга барҳам бериш лозим. Шундагина, партиямизнинг эл олдидаги нуфузи баланд бўлади.

Андижон вилоят кенгаши раиси Абдурашид Тўхтабоев ЎзМТДПнинг Уставига ўзгартиришлар киритиш таклифи билан чиқди ва иқтисод, сиёсат, таълим соҳасидаги ислоҳотларни жадаллаштириш зарурлигини таъкидлади. Айниқса, сиёсий соҳада кадрлар заҳираси билан ишлаш, уларни жойжойига қўйишда эътиборсизлик қилмаслик,иқтисод соҳасида эса, бюджетни бойитиш, қишлоқ хўжалигидаги муаммолар, ишсизлик муаммоларини ҳал этишни ўйлаш зарурлигини айтди.Кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш, кадрлар масаласидаги ислоҳотларни ҳам қўллаб—қувватлаш бугуннинг долзарб масаласи эканлигини тилга олди.

Республика Хотин—қизлар қўмитаси раисининг ўринбосари Зуҳра Ботирова жамиятимизда аёлларнинг ҳам катта куч эканлиги, уларга имкониятлардан келиб чиқиб вазифалар берилиши лозимлигини шу билан бирга ЎзМТДП аъзоларининг 52 фозини аёллар ташкил қилишини яхши кўрсаткич дея баҳолади.

Дарҳақиқат, кўппартиявийлик жамиятда шундай мақсадни олдига қўя олган сиёсий институтгина ҳақиқий партия сифатида ном қозонади. Шунингдек, жамиятда суд—ҳуқуқ тизимидаги ислоҳотларни жаддалаштириш, айниқса, суд қарорларига фуқароларнинг ишончини ошириш учун суд мустақиллигини таъминлаш юзасидан ҳам «Миллий тикланиш» ўз дастурий ғояси билан чиқиши зарурлиги айтилди. Киритилган таклиф, мулоҳазаларни инобатга олган ҳолда сайловолди дастурни қабул қилиш овозга қўйилди. Делегатлар дастурни тасдиқладилар.

ЎзМТДП Марказий кенгаши аъзолари, кенгаш раёсати, котибияти, тафтиш комиссияси сайланди. Партия нашри бўлган «Миллий тикланиш» газетаси бош муҳарририни сайлаш масаласи ҳам Қурултойда кўриб чиқилиб, газета бош муҳаррири Иброҳим Ғафуров ўз вазифасига тасдиқланди. Кун тартибидаги навбатдаги масала—Олий Мажлиснинг Қонунчилик палатаси сайловига номзод кўрсатиш эди. Бу бўйича Марказий кенгаш тавсияси делегатлар ҳукмига ҳавола этилди. Қурултой уни бир овоздан маъқуллади.

Табиийки, парламент юқори палатаси — Сенатнинг шакланиши маҳаллий Кенгашларга бўладиган сайловдан бошланади. Шу боис партия Марказий кенгаши котиби Иброҳим Ғафуров бу йил маҳаллий кенгашларга бўладиган сайловнинг ўзига хослиги ҳақида гапириб, партия қуйи ташкилотларини туман, шаҳар ва вилоят Кенгашлари сайловига катта аҳамият билан қарашга чақирди.

Қурултой қатнашчилари билан партия ишчи ҳайъати ўртасида қизғин савол—жавоблар бўлиб ўтди. Қурултой якунида ЎзМТДП Марказий Кенгаши раиси Хуршид Дўстмуҳамедов йиғилганларни сайловни кенг ташвиқот остида ўтказишга даъват этди.

Зумрад ВАҲОБОВА,
Гулбаҳор ОРТИҚХЎЖАЕВА,
«Миллий тикланиш» махсус мухбирлари.

Кучли давлатдан кучли жамият сари

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ МАҲАЛЛИЙ КЕНГАШЛАРИНИ ШАКЛЛАНТИРИШДА СИЁСИЙ ПАРТИЯЛАРНИНГ ЎРНИ

«Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар кенгашларига сайлов тўғрисида»ги қонун 1994 йил 5 майда қабул қилинган ва унга 1997 йил 26 декабр, 1998 йил 25 декабрь, 1999 йил 19 август ҳамда 2003 йил 30 августда ўзгартиришлар киритилган. Сиёсий партияларнинг бу сайловларда иштироки Қонуннинг 20—моддасида мустаҳкамланган бўлиб, унга кўра улар халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар кенгашларига номзодлар кўрсатиш ҳуқуқига эга. Сиёсий партиялар сайлов тайинлангунга қадар, аниқроғи сайлов тайинланган кундан камида 6 ой олдин қонунда белгиланган тартибда рўйхатга олинган тақдирдагина депутатликка номзодлар кўрсатиши мумкин.

Халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар кенгашларига сиёсий партиялардан ташқари бевосита фуқаролар ҳам номзод кўрсатиш ҳуқуқига эгадирлар. Демак, сиёсий партияларнинг сайловларда сайловчиларнинг ташаббускор гуруҳларидан кўрсатиладиган муносиб рақиблари мавжуд. Аммо сиёсий партия ўзининг аниқ ва йўналтирилган дастури, шунингдек, уюшган катта сиёсий куч эканлиги билан улардан ажралиб туради.

Қонунда белгиланган сиёсий партиялар номзодлар кўрсатиш тартибига кўра, Халқ депутатлари вилоят кенгашларига сиёсий партияларнинг вилоят органлари, халқ депутатлари туман ва шаҳар кенгашларига номзодлар эса сиёсий партияларнинг тегишли туман, шаҳар органлари томонидан кўрсатилади.

Улар ҳар бир сайлов округи бўйича биттадан депутатликка номзод кўрсатиш ҳуқуқига эгадирлар. Депутатликка номзодларни танлаш тартибини эса уларнинг ўзлари белгилайдилар. Сиёсий партиялар фақат ўз партияси аъзоларини ёки партиясизларни—хайрихоҳларни номзод қилиб кўрсатишлари мумкин. Сиёсий партияларнинг ҳақиқий вазифаси: ҳокимият учун курашиш, сайловларда ғалаба қозониш. Бу эса жуда катта меҳнат, улкан сиёсий фаоллик, маҳоратни талаб қилади. Сайловда шуларга қодир бўлган партиялар ва уларнинг номзодлари ютиб чиқади.

А. БОБОБЕКОВ,
Тошкент давлат юридик институти талабаси.

ҲАР БИР ФУҚАРО ФАОЛ БЎЛСА...

Ҳозир малакатимизда муҳим сиёсий жараён кечмоқда. Парламентга ва маҳаллий кенгашларга сайловга қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Юртимиз фуқаролари мамлакатимиз равнақи учун фаол ҳаракат қиладиган депутатларни сайлаш арафасида туришибди.

Аммо мамлакатимизнинг келажагини ҳал қиладиган муҳим ижтимоий—сиёсий тадбирга барча фуқаролар ҳам бирдай масъулият билан қарайдими? Бу саволга баралла «Ҳа!» деб жавоб қайтариб бўлмайди. Чунки, биздаги аксарият кишилар «депутат» ким эканлигини, у нима иш билан шуғулланишини чуқур тасаввур қилмайди. Шунингдек, депутатликка номзодини қўяётганларнинг аксарияти ҳам вазифаси нимадан иборатлигини билмайди. Уларнинг айримлари депутатликка бериладиган имтиёзларга ишқибоз, баъзилар депутатликни мўмай даромад манбаига айлантириш—нинг ташвишини қилади.

Биздаги айрим одамлар бу муҳим ижтимоий—сиёсий жараёнга эътибор бермайди, умуман қизиқмайди. Сайлов кунида ҳам овоз беришга ҳуши келса боради, ҳуши келмаса, иссиқ ўрнидан қўзғалмайди.

Биз ривожланган мамлакатлар фуқароларининг ҳаёт тарзига, улар эришган турмуш даражасига ҳавас қиламиз. Аммо бизни ҳаваслантирган ўша қулайликларга улар қандай эришганлиги тўғрисида кўпинча ўйлаб кўрмаймиз. Агар шу ҳақда фикрлаб кўрсак, улар бунга ўзларининг фаоллиги туфайли эришганлигига амин бўламиз. Оммавий ахборот воситаларидан маълумки, бу мамлакатларда сайлов жараёни ниҳоятда қизғин кечади. Баҳс, мунозаралар авжига чиқади. Фуқаролар депутатликка номзоднинг шахсини, таржимаи ҳолини «илма—тешик» қилиб таҳлил қилишади. Аввал депутатликка сайланган кишининг фаолиятини ҳам «рентген»дан ўтказиб баҳолашади. Биз эса, депутатлар ишига ҳам , номзодларга муносабат билдиришда ҳам ўзимиз ҳавас қиладиган давлатлар фуқароларидан анча орқадамиз. Чунки, бепарвомиз, лоқайдмиз. Шу бепарволигимиз билан «депутатликка ишқибоз» кимсаларнинг «орзу—ниятларига» етишишлари учун хизмат қилаётганимизни англамаймиз. Ана шу ланжлигимиз ранжини тортиб, бир амаллаб кун кечираверамиз. Ҳақ—ҳуқуқларимизни билмаганимиз, билишга интилмаганимиз учун ҳам турмушимиз ўнгланмайди.

Яна бир гап, ўз манфаатидан бошқа нарсани ўйламайдиган, баландпарвоз ваъдалар билан кўнглимизни овунтирадиганларга ҳайбаракаллачилик қилиб юраверамиз. Умуман, ҳаётмиздаги нуқсонлар, камчиликлар учун ҳар биримиз масъулмиз. Турмушимиздаги камчиликлар учун бошқаларни айблашга ўрганиб қолганмиз. Бундай дунёқараш билан кун кечириш мумкиндир, бироқ яшаб бўлмайди. Ҳозирги, ҳар соҳада жадал ривожланишлар даврида атрофимизда бўлаётган ҳеч бир воқеа—ҳодисаларга беэътибор бўлмаслигимиз лозим. Ҳар биримизнинг ижтимоий фаоллигимиз турмушимизда ижобий ўзгаришлар рўй беришига олиб келади. Сайловлар жараёнида, шубҳасизки, мамлакатимизнинг ҳар бир фуқароси нечоғли фаол эканлиги намоён бўлади. Яхши ният—ярим давлат дейди доно халқимиз. Табиийки, яхши турмуш кечириш тарзи барчамизнинг дилимиздаги ният. Бу ниятимиз амалга ошиши учун эса барчамиз бирдек ҳаракат қилмоғимиз мақсадга мувофиқдир. Сайловлар эса бизни шу мақсадлар йўлидаги қадамимиз. Демак, яхши ниятларимизнинг ижобати кўп жиҳатдан мана шу сайловларга боғлиқ эканлигини инобатга олсак, бу кунлар барчамиздан фаолликни талаб қилаётир.

Анвар АБДУЛЛАЕВ,
ЎзМУ журналистика факультети талабаси

ҲАДИСИ ШАРИФДАН

Одамларга кенг қалбли бўлинг, шунда одамлар ҳам сизга шундай бўлурлар.

* * *

Ҳамма ишларингизда тўғри бўлинг, одамларга муомалада хулқингиз чиройли бўлсин.

* * *

Яхшиликни чехралари очиқ, хушрўй одамлардан кутинглар.

* * *

Имоннинг афзали — сабр ва кенг қалбли бўлишдир.

* * *

Саломлашиб юринглар, одамларга таом едиринглар, Тангри буюрганидек биродар бўлинглар.

* * *

Хайрли ва савобли ишлар инсонни турли ҳалокатлардан сақлайди.

* * *

Ҳар бир қилинадиган яхшилик садақа савобига тенгдир.

* * *

Тангрининг наздида тўғри сўздан ортиқ садақа йўқдир.

ЯНГИ КИТОБ – ЯНГИ ҚАДАМ

Ҳар бир мамлакатнинг тараққий этиш жараёнида асосий омил — иқтисодий муносабатларнинг мукаммаллигидир. Инсониятнинг кўп минг йиллик тарихи айни шу талабни амалда исбот қилиб келмоқда.

Давлатимиз янги ижтимоий-иқтисодий муносабатларни жамиятимиз ҳаётига сингдираётган бир пайтда, меҳнат тўғрисида илмий-амалий тушунчаларга эга бўлиш, меҳнатнинг инсонлар муносабатларидаги объектив ўринни муҳимлигини исботлаб бериш қийин бир мураккаб иш эмас. Лекин, шу муҳим иқтисодий ва ижтимоий муаммо бўйича дарслик тайёрлаш осон ҳам эмас. Етук олим, аллома иқтисодчи **Қаландар Абдураҳмонов** тайёрлаган **«Меҳнат иқтисодиёти»** дарслиги ўйлаймизки кўп иқтисодчи мутахассисларга, айниқса иқтисодий олий-гоҳлардаги профессор-ўқитувчилар учун анчадан бери кутилган муҳим ўқув қуроли бўлиб кириб келди.

Ушбу дарслик кўп иқтисодий назариялардан фарқли ўлароқ ўзимизнинг миллийлигимиз булоқларида суғорилган ва пойдевори буюк аждодларимизнинг меҳнат ва иқтисодий дунёқараш фикрларига қорилган бўлиб ўқувчида алоҳида қизиқиш уйғотади.

Ҳар бир фан ўзининг назарияси, услуби ва амалиётига эга бўлади. Иқтисодиёт назарияси ва амалиёти кўп йиллардан бери фанга маълум бўлса унинг таркибида меҳнат иқтисодиёти ҳам унчалик чуқур ўрганилмаган, мутахассислар, шу жумладан жаҳоннинг кўпгина илмий иқтисодий марказларда ҳам бу муаммога шу пайтгача деярли эътибор берилмаган.

Шу нуқтаи назардан меҳнат иқтисодиётининг назарияси ва амалиётига мустақил Ўзбекистон иқтисодчи олимлари илк бор қўл урганликлари бизни ниҳоятда қувонтиради.

Халқимизнинг энг муқаддас қадриятларидан бири- меҳнатни улуғлаш, меҳнат орқали даромад олиш, унинг меваларини инсонлар ўртасида тақсимлаш ва қайта тақсимлаш иқтисодий жараённи дарслик бобларининг ҳар бир варағида ижтимоий ва чин инсоний моҳиятлари очиб берилган.

Шунинг учун ҳам бу китоб нафақат иқтисодчи мутахассис ва талабалар учун, ҳатто оддий китобхонларда ҳам катта қизиқиш уйғотади ва бугунги бозор муносабатларига хос янги иқтисодий ибора ва тушунчаларга бой манба ҳисобланади.

Энг асосийси, дарсликдан ўрин олган барча мавзу ва матнлар ўқувчиларга тушунарли ёзилган. Бу муаллифнинг кўп йиллик бой амалий педагогик тажрибасидан далолат бериб турибди.

Профессор **Қ. Абдураҳмонов** «Меҳнат иқтисодиёти» мутахассислиги бўйича Г. В. Плеханов номидаги Москва халқ хўжалиги институтини (1968 йил) тугатган.

Ўзбекистонда меҳнат потенциалидан самарали фойдаланишнинг минтақавий муаммолари бўйича (1990 йил) иқтисод фанлари доктори илмий даражасини олган. Кўплаб халқаро миллий академияларнинг ҳақиқий аъзоси. Жумладан, Россия Ижтимоий фанлари академияси; Минтақалараро Меҳнат ва иш билан бандлик академияси; Олий мактаб фанлари халқаро академияси; Нью-Йорк (АҚШ) фанлар академияси; Россия Табиий фанлар академияси ва Бутунжаҳон география жамиятининг ҳақиқий аъзоси (академиги)дир. 400 босма табоққа яқин илмий ишлари чоп этилган. 20 дан ортиқ монография, дарслик ва ўқув қўлланмалари муаллифи.

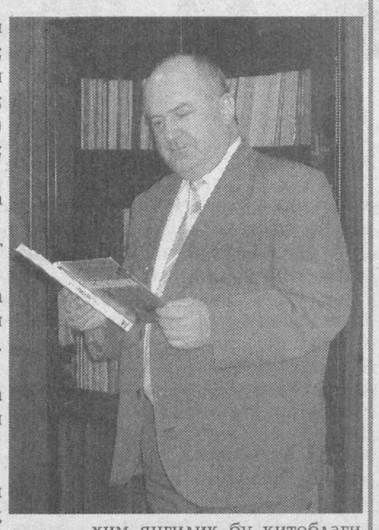

«Меҳнат иқтисодиёти» мутахассислиги бўйича 30 дан ортиқ фан номзоди ва фан докторлари тайёрлаган. Дунёнинг кўплаб мамлакатларида меҳнат ва ижтимоий масалалар бўйича илмий амалий конференциялар ва симпозиумларда маърузалари билан қатнашган.

Иқтисодий фанларнинг бугунги мураккаб томонларидан бири, уларнинг ўзбек атамаси жиҳатидан ҳали етилмаганлиги ва айрим ибора ҳамда фикрларни талаба ўқувчиларга етказиб бериш услубларининг такомиллашмаганлигидир. Шу нуқтаи назардан **«Меҳнат иқтисодиёти»** дарслигининг бугунги ўрни ва аҳамияти жуда баланд.

Ўзбек дарслигини тайёрлашдаги яна бир муҳим янгилик бу китобдаги ҳар бир жадвал ва чизмалар бевосита дарслик жараёнида видео ва электрон услублари орқали аудиторияда ҳамда компьютер ёрдамида ўрганишга имкон туғдиради.

Ҳамкасбимиз, профессор **Қаландар Абдураҳмоновни** бу дарсликни юқори савияда тайёрланганликлари учун миннатдорчилик билдириб, мустақил Ўзбекистонимиз учун юқори малакали иқтисодчиларни тайёрлашда янгидан- янги муваффақиятларга эришишига тилакдошмиз.

Саидаҳрор ҒУЛОМОВ,
академик,
Баҳодир ХОДИЕВ,
профессор.

Муштарий илҳоми

БОЗОРДА...

Нархини осмонга қўяди осиб,
Пойабзалин мақтаб сотади косиб,
Топгани ўзига қилмайда насиб,
Бозорда қолмади инсоф, диёнат.

Даллолнинг тили—пул, тинмай жаврайди,
Соддароқ одам кўп, осон аврайди,
Ширинкама берсанг, узоқ сайрайди,
Бозорда қолмади инсоф, диёнат.

Чайқовчи топяпти қийнамай жонни.
Ахир пул нималар қилмас инсонни,
Ҳамма ҳам ўйламас виждон, имонни,
Бозорда қолмади инсоф, диёнат.

Текин таом порахўрга ёқади,
Қассобни калла—ю, тери боқади,
Харидор чўнтакнинг чангин қоқади,
Бозорда қолмади инсоф, диёнат.

Асли ҳар нарсанинг яхшидир ози,
Одамзод озига бўлмайди рози,
Олғирнинг қўлида қийшиқ тарози,
Бозорда қолмади инсоф, диёнат.

НУРБЕК РАҲИМ.
Фарғона вилояти
Ёзёвон тумани.

Спорт оламида

Реферини дўппослади

Шундай юрт спортчилари бўладики, улар ғалаба учун барча нарсага тайёр туришади. Бундайлар сирасига аргентиналикларни яққол мисол қилиб олиш мумкин. Уларни футбол баҳсларида қандай ҳаракат қилишини бутун жаҳон билади. Лекин ҳозир гап футбол ҳақида эмас, балки профессионал бокс тўғрисида. Ушбу юрт шарафини ҳимоя қилиб келадиган Леонардо Амитрано ўзининг салбий ҳаракатлари орқали энди катта спорт билан хайрлашишига тўғри келади.

Амитрано енгил вазнлилар тоифасида рингга кўтарилади. У ўзининг сўнгги баҳсини мексикалик Эрнан Валенсуэллога қарши ўтқазди. Амитрано ўз фаолияти давомида ҳеч қачон мағлубият аламини тотмаган. Бу сафар ҳам у рақибини олтинчи раунддаёқ полга қулатди. Рақиби саккизинчи сонияда ўзига келди. Ўйинни бошқарган олтмиш ёшли рефери Пабло Альтавелла унга ёрдам бериб, ўрнидан турғизиб қўйди. Реферининг бу ишидан эса Амитрано дарғазаб бўлиб, уни дўппослай кетди. Ахир рефери рақибга кўтарилишига кўмаклашаётган эди. Қария учинчи зарбадан кейин ҳушидан кетди ва касалхонага жўнатилди.

—Мен 25 йилдан бери рингда бўлсам,— дейди рефери журналистларга берган интервьюсида.— Бирор марта бунақанги тўқнашувларга тўғри келмагандим...

Айни кунларда рефери соғлиғини тиклаб зўравонни судга берган.

Пулми, меҳрми...

Америка хоккей лигаси баҳслари ҳаммада қизиқиш уйғотиши табиий. Шиддаткор баҳслар, даҳанаки жанглар, ғалабага бўлган интилиш барча—барчаси хоккейга хос бўлган лаҳзалар, мухлислар томонидан ўзгача бир руҳда қабул қилинади.

Бироқ, бу спорт тури ҳам камчиликлардан холи эмас экан. Сўнгги йилларда ёш хоккейчилар клуб раҳбарларидан, айниқса, касаба уюшмалари фаолиятидан қаттиқ норози. Айтишларича, улар бир ўйинчининг хатоси учун ҳаммадан бараварига пул ундираётганмиш.

—Нега энди мен бошқаларнинг хатоси учун пул тўлашим керак? — дейди «Флорида» ёш ҳужумчиси Юрай Колник.— Бу ақл бовар қилмайдиган ҳолат. Аслида, йигитлар фақат маош учун майдонга тушаётганлари йўқ. Улар хоккей ўйнашни жуда исташади. Мабодо бепул ўйнаш керак бўлганда ҳам биз барибир хоккейни тарк этмасдик. Раҳбарларимиз худди шу нарсани эсда сақласалар ёмон бўлмасди.

Фожиалар допингга боғлиқми?

Сўнгги икки йил жаҳон футболи аҳли майдон ва унинг ортида рўй бераётган нохуш ҳолатлар, яъни футболчиларнинг ўлими билан боғлиқ бўлаётган муаммолар гирдобига тушиб қолди. Ўтган йили Конфедерациялар кубоги баҳсларида камерунлик Марк Вивьен Фое ўйиннинг ўрталарида ҳушидан кетиб майдонга йиқилганди. Камерунлик иқтидор эгасини шу захотиёқ тез тиббий ёрдам машинасида шифохонага жўнатишади. Афсуски, ўйинчи у ерга етмасдан вафот этади. Ўтган ойда Англия чемпионати иштирокчиси сенегаллик Халилу Фадига машғулот пайтида ҳушидан кетади. Шифокорларнинг саъйи-ҳаракатлари натижасида 3 соат давом этган операциядан сўнг футболчи ҳаётга қайтарилди.

Шу ойнинг илк кунларида Бразилиядан яна совуқ хабар тарқалди. Маҳаллий чемпионат қатнашчилари «Сан-Паулу» — «Сан-Каэтано» жамоалари ўртасида ўтаётган учрашув пайтида фожиа юз берди. «Сан-Каэтано» жамоаси ҳимоячиси Сержиньо юрак ҳуружидан майдонда жон берди.

Шифокорлар мазкур ҳолатларни допингга боғлиқ эканини таъкидлашмоқда. Чунки, футболчилар яширинча қабул қиладиган қувватни оширувчи препаратлар маълум вақтдан сўнг ўз кучини йўқотади. Бу вазият нормал ишлаб турган юракка тез таъсир қилади. Оқибати эса ҳаммага маълум.

Суннатилла ИСЛОМОВ тайёрлади.

Пойтахтимизнинг Собир Раҳимов туманидаги Банк коллежида 1782 нафар ёшлар таълим олмоқда.

Республикамизнинг турли вилоятларидан келган ёшларга замонавий ахборот технологиялари ёрдамида сабоқ берилади. Бу ўқув масканида банк-молия мутахассислари, кичик ва ўрта бизнес соҳаси учун малакали кадрлар тайёрланади.

Коллежда «Ахборот технологиялари маркази» ташкил этилган. Марказда энг сўнгги авлод компьютер техника ва технологиялари билан жиҳозланган ўқув хоналари мавжуд. 25 мингдан зиёд китоб фондига эга кутубхона талабалар хизматида.

Суратда: Маънавият ва маърифат ишлари бўйича директор муовини Розия Гилеуш (ўртада) ва кутубхоначи Нилуфар Абдусаматова, Дилнора Маҳкамовалар.
НЎЪМОНЖОН МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

Ношукурлик

Уйида ёлғиз қолган қизча қўнғироқ чалиниши билан эшикка қараб ошиқди. Аммо эшикда у кутган одамлар эмас, бир лўли аёл турарди. Қизим, менга нон олиб чиқиб бермайсанми, деди кутилмаган меҳмон. Қизча дарров орқасига қайтди-да, битта нонни кўтариб қайтиб чиқди. Аммо қизни уйда ўзи ёлғизлигини пайқаган лўли аёл энди уни аврай бошлади: Дадангни пулларини олиб чиқсанг, мен дуо қиламан. Кейин тезда бойиб кетасизлар. Даданг сенга истаган нарсангни олиб беради...

Адиба пул излаб уйга қайтиб кирди-да, дадаси пул қўядиган шкафдаги қутичани титкилаб, пул ахтара бошлади. Шу пайт катта акаси Шодмон мактабдан келиб қолди. Синглисига у «Нонга шукур қилмаган тиламчи пулга шукур қилармиди» деб бундан кейин хушёрроқ бўлишни тайинлади.

Зарифа ДИЛМУРОДОВА,
Алишер Навоий номли республика нафис-санъат лицейи ўқувчиси.

«ТЎЁНА» ТОРТИ

Дастурхон кўрки

МАСАЛЛИҚ: 4 та тухум,1,5 стакан шакар, 200гр. сариёғ, 0,5 чой қошиқ сирка, 300 гр. мураббо, 2 стакан ун, 200 гр.ёнғоқ мағзи.

ТАЙЁРЛАШ: Тухум сариғини 1 стакан шакар ва юмшатилган сариёғ билан аталаб кўпиртирилади. Унга сиркада эритилган сода билан озгина туз қўшилади ва хамир қорилади.Хамирдан юпқа кулчалар ясаб, 180-200 градус ҳароратда пиширилади.Кулчалар совутилгандан сўнг, устига крем суртиб, майдаланган ёнғоқ мағзи сепилади.

КРЕМ ТАЙЁРЛАШ: Тухумнинг оқини 0,5 стакан шакар билан кўпиртириб, озгина мураббо қўшилади.

МАСЛАҲАТХОНА

Турли машиналарга ёқилғи сотувчи ходимлар ҳар ҳафтада ошқозонини қатиқ зардоби билан ювиши лозим.Бунинг учун қатиқ зардобини оч қоринга 1 литр ҳажмда ичиб, бошқа овқат емай турилади. Ҳар куни ўйқуга ётишдан аввал 1 пиёла қатиқ зардобидан ичиш ҳам яхши самара беради. Акс ҳолда табобатда « бензин » касали деб аталувчи сурункали хасталикка чалиниб қолиш ҳеч гап эмас. Босмахоналарда ишловчилар ҳам шу усулдан фойдаланганлари маъқул. Чунки, уларда « қўрғошин » касалига чалиниш хавфи бор.

* * *

Оёқни чалиштириб ўтиришнинг оёқ сиҳатлигига зарари катта, бунинг устига ўта беодоблиқдир.

* * *

Темирэткини даволашда ёнғоқ барги қайнатмаси кони фойдадир. Дарддан фориғ бўлгунингизча ушбу қайнатма билан бот-бот терингизни намлаб туринг.

* * *

Оёқ панжалари орасида, қўлларда пайдо бўлган қадоқларга лимон ёки саримсоқ пиёз бўлакларини бир ҳафта, 10 кун мобайнида ҳар куни янгилаб боғлаб турилса, қадоқлар йўқолиб боради.Улар яна пайдо бўлмаслиги учун қовурилган ёғли овқатлардан парҳез қилиш керак. Шунингдек, қази, кабоб, мош, қўй ёғи, мол ёғи қўшилган таомлардан ҳам истеъмол қилмаслик лозим.Дўкон ширинликлари (қанд ва шакардан бошқа), қанд-долатчилик маҳсулотлари, қаҳва, какао, иссиқ нон, юмшоқ нондан ҳам парҳез қилишга тўғри келади.Қатиқ, сутли овқатлар, асал, ҳамма мевалар, сабзавотлар ва қовурилмаган ёки фақат пиёзигина қовурилган овқатлар еган маъқул. Сабаби, қадоқлар ҳам одамнинг иссиғи ошиб кетишидан пайдо бўлади.

* * *

Апельсин ва лимонни узоқ сақлашни истасангиз, уларнинг устига доғ қилинган пахта ёғ суркаб, усти ёпиқ идишда ёки салафанда, салқин жойда сақланг.

* * *

Қуруқ чойнинг ҳидини хушбўй қилиш учун унга лимон ёки апельсиннинг қуритилган пўчоғидан солиб қўйинг.

МАНСУБА ТЎПЛАДИ.

АЛДОВ

Кундалик ташвишлар, ҳаёт муаммолари ҳамиша ҳам мавжуд бўлиб келган. Ҳар бир киши уларни имкон қадар енгиллаштиришга, яхши яшашга интилади. Ўзидан ортиб бошқаларга ёрдам берадиган, хайрли ишлар қилишни ўз ҳаёт мазмуни деб биладиган, кишилар ўй-ташвиши билан яшайдиган инсонлар кўп. Уларни бир сўз билан "яхши одамлар" дейишади. Шунданми, бир-бировга "ҳаётда яхши одамларга учраб яшанг" деб тилак билдирадилар. Бир жиҳати, бу тилакда ёмон ниятли, кишини адаштирадиган одамлардан сақланишга ҳам ишора бор. Дарвоқе, сўзимиз текин бойлик орттириш йўлида ўзгалар ҳаётини издан чиқаришдан қайтмайдиган кимсалар ва улар алдовининг оқибатлари ҳақида.

Эътибор қилсангиз, кўпчилик жамоат жойлари, йўловчи транспорт воситаларида "Сизни хорижга ишга таклиф қилишяптими, шошилманг, алданиб қолманг" мазмунидаги рекламаларни кузатасиз. Бу бежиз эмас, албатта. Аввало ҳар бир юртдошимиз биз учун қадрли, уларни бундай огоҳликка ундаш ҳам шу қадр ифодасидир. Кишиларнинг турмуш ташвишлари-ю қийинчиликларидан ўз шахсий манфаатлари йўлида фойдаланишга уринувчилар йўқ эмас. Бундай кимсалар кишиларни ёлғон ваъдалар билан авраб турли баҳоналар билан хорижга чиқаришгач, ҳимоясиз қолган фуқароларга бемалол ўзларининг кимлигини, асл мақсадини айтиб, уларни ҳатто ноаҳлоқий ишлар билан шуғуллашишга мажбур қилганликларига, афсуски, баъзан гувоҳ бўлиб турамиз.

Тошкент шаҳрида яшовчи, вақтинча ҳеч қаерда ишламайдиган Лилия Дагай ва унинг шахси номаълум "Трофим", "Али" лақабли ҳамтовоқлари ҳам текин пул топиш илинжига тушадилар. Бу "учлик"нинг бири кишиларни хорижга чиқиб ишлашга авраб кўндириш, бири четга чиқариб олгунча қисқа муддатли визалар тўғрилаш, яна бири Анқарада туриб "илинган"ларни қабул қилиш ва жиноий фаолиятнинг асосий қисмини амалга ошириш билан шуғулланишга келишиб оладилар. Балки Лилия Дагай ўз шахсий муаммолари, қарамоғидаги уч нафар фарзандини боқиб катта қилиш ташвишини номаълум шерикларидан ҳар бир "ўлжа"си учун олинадиган 50 доллар билан осонгина ҳал қилмоқчи бўлгандир. У бундай ҳаракатнинг жиноят эканлигидан ҳам кўз юмади. Ахир ҳаёт қийинчиликлари аслида бир синовдай гап, инсон — инсон экан, ҳар қандай муаммо ҳам ҳеч қачон кишининг жиноятга қўл уришини оқламайди.

"Трофим"нинг қабиҳ таклифини суриштириб ўтирмасдан қабул қилган Лилия Дагай илк "ўлжа"си Кузнецова Р. (исм-фамилияси ўзгартириб берилди)га Анқарада хонанда қизлар ансамблида раққосалик қилишни, яхшигина пул ишлаб топишини ваъда қилиб, унинг шахсий ҳужжатларини олишга эришади. Ниҳоят кўп ўтмай Кузнецова Р. келишилганидек, Туркияда "Али"га учрагач, унинг ёнида ўзидай мушкул аҳволда қолган, турли республикалардан келган бошқа қизларни ҳам кўриб боши берк кўчага кириб қолганини англайди. Унга "Али" ҳеч қанақа машшоқ қизлар йўқлигини, бу ердаги алданиб келганлар фоҳишалик қилишга мажбур эканини, акс ҳолда аҳвол бундан ҳам оғир бўлишини дўқ-пўписалар билан тушунтира бошлайди.

Бу вақтда эса бировларнинг ҳаётини барбод қилиш эвазига топилган пулдан ҳазар қилмаган Лилия тезда иккинчи "ов"ни илинтиришга улгуради. Лекин уларнинг қабиҳ режалари охиригача амалга ошмади. Чунки полиция ходимлари жиноят жойида Кузнецова ва бошқаларни бу мудҳиш вазиятдан сақлаб қолишга улгурган эди...

Лилия Дагай ҳам жиноят устида қўлга тушди ва яқинда бўлиб ўтган Миробод туман судида бу жиноий иш фош қилиниб, Л. Дагай устидан айблов ҳукми чиқарилди.

Шу ўринда юқорида биз тилга олган рекламадаги сўзларни такрорлагимиз келади: "Сизни хорижга таклиф қилишяптими, шошилманг, алданиб қолманг". Бу ишлар билан шуғулланувчи масъул идоралар, масъул кишилар билан маслаҳатлашишгина кишиларни ҳар хил кимсаларга чув тушиб қолишдан асрайди, шу билан бирга, фуқаролар ўз шахсий ҳужжатларини кимлардир ҳар қанақа важ кўрсатишса ҳам уларга ишониб бериб қўйишлари шундай оқибатларга олиб келишини юқоридаги каби айрим ҳолатлар кўрсатади. Демак, бу борада жамоатчилик, айниқса ҳуқуқшунос мутахассислар жойларда тушунтириш ишларини кенгроқ олиб боришлари, бунга ҳеч ким бефарқ бўлмаслиги зарур деб ўйлаймиз.

Сурайё ЯКУББЕКОВА,
Тошкент шаҳар Миробод туман судининг судьяси.
Сайёра АЗИЗОВА,
журналист.

Тошкент шаҳар, С. Раҳимов туманидаги 1-клиник Тош Гос МИга қарашли медицина билим юрти томонидан Носирова Жамила номига 07.01.1989 йилда берилган № МТ 991540 диплом йўқолганлиги сабабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«Миллий тикланиш» газетаси таҳририяти «Шарқ» НМАК газета комплекси бошлиғи Ҳабибулла Турсуновга онаси **Шаҳодат СУЛТОНОВАнинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Milliy tiklanish
Муассис: Миллий тикланиш демократик партияси

Бош муҳаррир: Иброҳим ҒАФУРОВ

Нашр муҳаррири: Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ

Телефонлар: қабулхона — 133-67-51, бўлимлар —136-58-80, 136-58-73

Газета 014-рақам билан рўйхатдан ўтган. Буюртма: Г — 129. Ҳажми 2 босма табоқ. Сотувда эркин нархда .

Газета IBM компютерида терилди ва саҳифаланди.
Саҳифаловчи: Раъно ИСМАИЛОВА
Босишга топшириш вақти 20.00
Нашр кўрсаткичи — 158

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32 уй

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй

Босишга топширилди 20.00